

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

L.M.

Paul Linné
Sons

GUNILDA.

BERÄTTELSE

GRUNDAD PÅ VERKLIGHET FRÅN ÅR 1801.

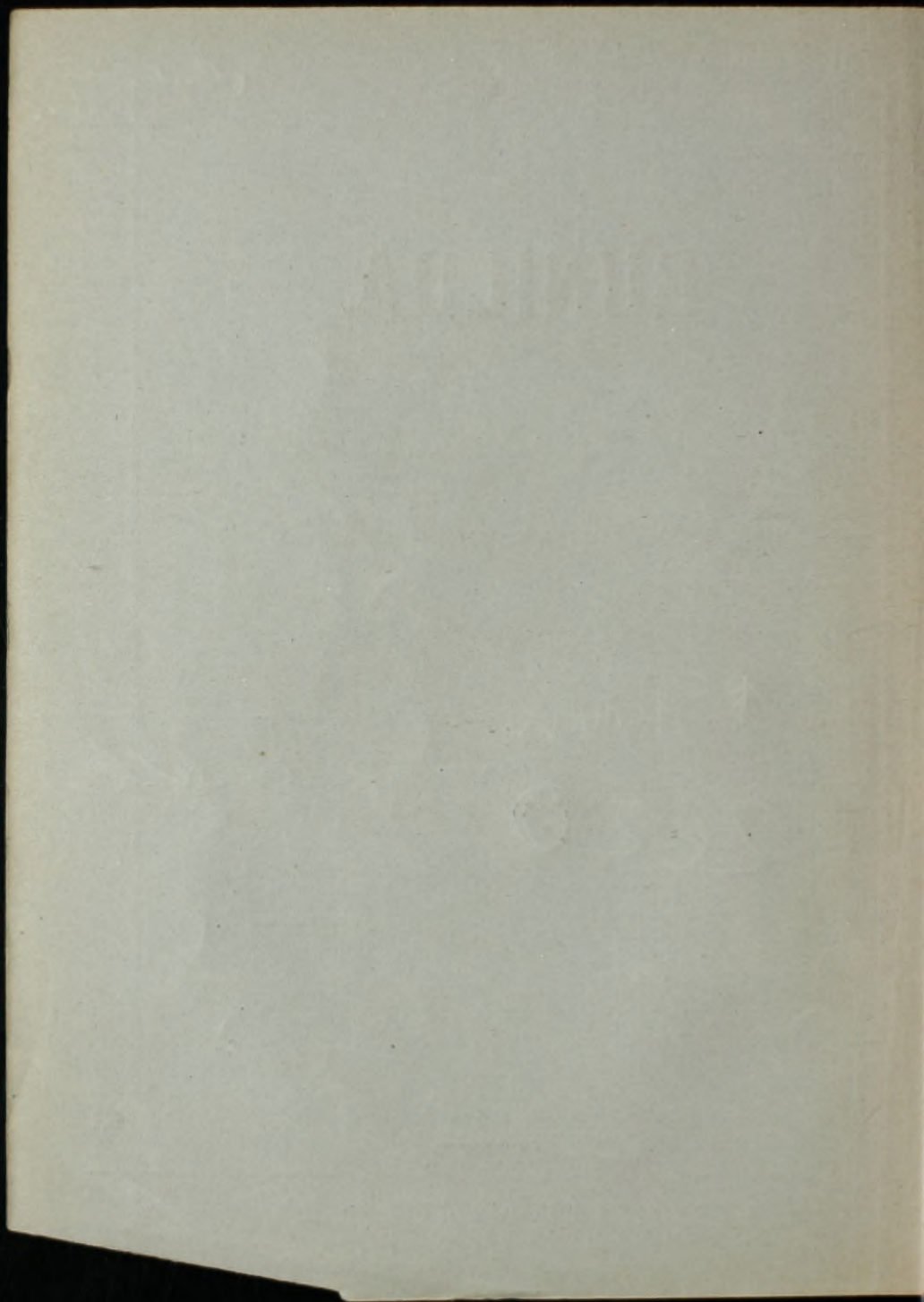
AF

ELSA. = *Inga Schenfelt*

LANDSKRONA.
H. F. Österberg & Sons boktr. 1880.

Pris: 60 öre.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100175 5277

GUNNLODA

BERÄTTELSE

GRUNDAD PÅ VERKLIGHET FRÅN ÅR 1801.

AF **ELSA.**

STENSKT ORIGINAL.

LANDSKRONA,
H. F. Österberg & Sons boktr. 1880.

W. G. B. & Co.

BRISTOL

Printed and Published by W. G. B. & Co.

1854

W. G. B. & Co.

W. G. B. & Co. Bristol

12

Hon satt under bokträdet försjunken i dessa drömmar, som stundom stjäla oss bort från det närvarande och verkligheten.

Solstrålarne trängde ner genom den ännu endast halft löfvade trädkronan och lekte på hennes bara hufvud, vårvindarne dansade om med hennes fritt hängande hår, och sipporna tittade upp ur mossan, alldeles lika blå som himlen och hennes ögon; men hon tycktes icke bemärka någondera.

Hon var så vacker och ung, öfverensstämde så helt och hållet med den blida vårdagen, att ingen behagligare eller mera träffande symbol af denna årstid kunde uppsökas.

Plötsligt vaknade hon till, en hastig rörelse flög öfver hennes ansigte. — Någon ropade hennes namn: Gunilda! Och hon skyndade att resa sin smidiga, lagom höga gestalt från tufvan, på hvilken hon suttit.

Med hastiga, lätta steg och lugna anletsdrag, gick hon öfver en stenbro med de hvitmålade räcken på sidorna, följde sedan en gångstig intill den slingrande ån, som var genaste vägen genom parken fram mot det gamla herresätet ... holm.

Men innan hon hunnit dit, ljödo muntra röster emot henne.

»Gunilda, här äro vi», och två andra flickor skyndade fram. Unga voro äfven de och ganska täcka, men jemförda med Gunilda, fann man deras yttre något hvardagligt.

Gunildas ansigte lifvades allt mer, kinderna fingo färg, ögonen blefvo mörka och strålände, men hon fick intet ordrum till att säga något, utan endast log och räckte dem sina fina händer till helsning, ty de pratade oafbrutet.

»Hvar var du? Hvad gjorde du? Vi hafva sökt som man söker en knappål och stodo just nu färdiga att vända åter hem; ärnade endast först gå omkring litet vid åbräd-

den i tanke att necken enleverat dig. — Säg oss, hvar hade du gömt dig?»

»Jag satt i kanten af bokskogen.»

»Satt! — — — Läste du då någon rolig bok?»

»Nej, jag satt och drömde.»

»Drömde! Det händer oss endast då vi sofva. Sällan ens då. Hvarför, eller hvarom drömmer du så ofta?»

Gunilda lät sin blick svärmande förirra sig i rymden. Hon var ännu vackrare än förut, nu då ett halft melankoliskt uttryck beslöjade hennes drag. Hon svarade:

»Vill ni höra det, så låtom oss sätta oss der borta på bänken. Jag har lof hela dagen, medan »ma bonne» är rest till staden. Så, nu skall jag säga eder något.

Jag drömde om samma dröm, som ständigt står för mig, då jag lemnas ensam. Kanske bör det dock snarare kallas ett minne, fast det är dunkelt som en dimbild.»

»Hur ser det då ut?»

»Så här: jag vet ej när eller hvar det var, men jag låg på en bädd vid fötterna hos en sjuk kvinna. Hennes ansigte var hvitt som örngåttet; jag ser ännu hennes ögon, huru de glänste ur djupa gropar, hennes långa mörka hår, hennes fint böjda näsa, och vet ni, ibland då jag ser mig i en spegel, tycker jag mig likna henne.

Det var visst under natten, ty de, som kommo in till oss, buro ljus i lyktor, och det var en stor mörk karl, som först skrämde mig med sin åsyn, så att jag icke ens vågade gråta, en kvinna, som syntes mycket mild, och en annan, som stannade vid dörren, då de andre gått fram till sängen, der de talade sakta och länge med den sjuka. Karlen stannade kvar längst, och då de öfriga gått, föll han på knä vid sängen, höll kvinnans hand mellan sina och grät. Jag var nu ej längre rädd, men började slutligen gråta, derföre att jag såg tårar.

Då reste han sig, tog upp mig ur bädden, tryckte mig hårdt intill sig och kysste mitt ansigte gång på gång, hvarefter han sade till kvinnan: »Jag lofvar och svär, att barnet skall blifva lyckligt, så vidt i människomakt står att bereda lycka.» Jag såg då kvinnan räcka honom han-

den och hörde henne hviska: »Tack!» Sedan han åter lagt mig i sängen, somnade jag och såg honom aldrig mera, men qvinnan satt lutad öfver mig då jag vaknade; hon log, och då våra ögon möttes, sammanknäppte hon händerna och sade med hes röst: »Gunilda», föll tillbaka i sängen och talade aldrig mer.

Ett annat fruntimmer, som suttit vid sängen, läste högt en bön, derpå lade hon sin hand öfver qvinnans ögon, tog mig i famnen och bar mig upp i ett annat hus, der jag ej förr varit. — Der slutar min dröm, och jag vet ej, om det ligger verklighet till grund för den. Detta är första gången jag talar härom för någon, ty jag vågar ej fråga. —»

»Det skulle jag bestämdt göra.»

»Jag också. Kanske voro dessa personer dina föräldrar, och det är ju ej mer än din rättighet att veta, hvilka dessa voro. Fråga du! Minnes du ingenting mer? Nu har du verkligen gjort oss nyfikna.»

»Nej, jag minnes ingenting redigt, förrän jag blef större och började läsa A, B, C, D. Alla voro snälla mot mig.

Husfrun var som en mor, jag bodde i hennes rum, sof i hennes säng, fick goda kakor och mat så mycket jag ville.

Ibland förde hon upp mig till fröknarne, som äfven voro goda, liksom de äro nu. Jag sprang då genom de många stora rummen, såg på taflor och speglar, var rädd för porträtterna på väggarne, men vande mig småningom vid de skäggiga ansigtene.

Blott ett enda af alla dessa gamla familjporträtter behagade mig från början, och ännu kan jag stå framför det långa stunder, försjunken i dess betraktande.

»Hur kommer det till?»

»Hvilket är det?» — frågade de båda flickorna.

»Då jag ser på detta ansigte och dess goda ögon, erfar jag samma känslor, som under mina vakna drömmar, ni vet! Jag tycker mig hafva sett den blicken förr hvila på mig, men det är visst blott inbillning, ty porträttet är af fröknarnes bror, som är utrikes och ej varit hemma

på mycket länge. Men kom, nu lemna vi drömmarnes värld och gå in. Det lider säkert emot middag.»

De båda främmande flickorna utbytte en hastig blick, hvilken Gunilda likväl icke märkte. Under muntert prat följdes de åt genom den breda port, som ledde in på borggården, der de togo vägen åt venstra flygeln. Husfrun, iklädd ett vidt, snöhvitt förkläde, mötte dem här; med en nigning för de främmande och en förtrolig, beskyddande nick åt Gunilda, sade hon:

»Det var roligt att »lilla pullan» fick främmande i dag, då hon har fritt från allt läsande för sin »bonne». Snällt af mamsellerna att komma till henne ibland. Hon går så ensam bland oss gamle. Hur mår vördig prosten och hans fru, om jag vågar fråga?» tillade hon och neg ännu en gång för de främmande flickorna.

»Tack, goda fru Bratt! våra föräldrar må väl och bådo mycket helsa. Men se, klockan är ju redan öfver ett! Vi måste skynda hem. »Söta mor» väntar annars med middagen.»

»Nej, nej», skyndade fru Bratt att invända, »blif nu hos Gun'la! Jag springer upp till fröknarne och talar om — —»

Slutet af meningen stannade utanför dörren, ty den godvilliga husfrun trippade, oaktadt sin frodiga figur, helt hastigt ut ur förstugan och närmade sig stora ingången.

Emellertid förde Gunilda med behaglig vänlighet sina väninnor in i ett litet vackert rum med djupa fönster, mörka tapeter och ekmöbler i den tidens tunga stil, men allt prydligt och väl ordnad för en flicka i hennes ålder. Hon tycktes taga för afgjordt, att hennes gäster blefvo bjudna på middag, ty hon tog utan alla omsvep och löste upp deras hattband samt schalarne från deras axlar, hvilket ej heller rönte särdeles motstånd; utan då fru Bratt återkom, voro de redan placerade i en liten soffa klädd med mörkröd schagg, lifligt skrattande åt Gunildas favorit, en stor hvit katt, som yrvaken satte upp hufvudet bakom en af soffkuddarne och lät höra ett högt jam, am.

Så fort fru Bratt ett ögonblick pustat ut efter sin hastiga gång, sade hon nigande:

»Fröknarne låta helsa, att mamsell Gunilda skall bjuda sina gäster på middag och kl. 5 i eft. m. komma upp i salongen, der kaffet serveras. Jag skall baka pösmunkar och vispa gräddkräm med hallonsylt. Sådant brukar »lilla pullan» tycka om. Skall jag inte?»

»Tycker ni om det?» frågade Gunilda godmodigt.

»Åh, det är gudomligt!»

»Ja, alldeles förtjusande!»

»Nå, då skall det blifva så.»

Gunilda var vid denna tid sexton år och ett af de många föremålen för fröknarne K— — —s vidsträckta barmhertighetsverk. Hon ansågs af alla såsom fosterdotter till dessa gamla damer, hvilka voro innerligen fastade vid den unga flickan, ehuru deras börd och aristokratiska uppfostran upprest öfverstigliga hinder mot hennes upptagande som familjmedlem, och fastän Gunildas älskvärda natur och yttre fördelar såväl som deras hjertans godhet voro mäktiga bundsförvandter för ernäendet af äfven denna ynnest.

Fröknarne K— — — voro systrar; de egde en ståtlig borg i södra Sverige, betydlig förmögenhet och ett i alla afseenden aktadt och framstående namn, hvilket vann ännu mera vördnad och kärlek genom deras ständiga välgerningar mot nödställda människor. Man kunde på dem med fullt skäl tillämpa uppfyllandet af budet: »Kläda de nakna, mätta de hungrande, gifva de husvilla rum»; men icke nog härmed, de togo äfven vård om alla sjuka, kände som okände, från nära och fjerran, och för detta ändamål användes borgens ena flygel, der apotek och apotekare, hvilken tjänstgjorde äfven såsom läkare, samt allt hvad vid sjukvård förekommer behöfligt, inrymdes.

I stället att använda sina skatter på yppiga nöjen och kostbara lysande tillställningar, egnade dessa ädla damer hela sin lefnad åt olyckans afhjelpande och plågans lindring, samt inskränkte sitt umgänge till anförvandter och nära vänner, för att hafva tid öfrig till omtanke och verksamhet i nämnde rigtningar.

De voro vid tiden för denna berättelse öfver sitt lifs middagshöjd, lugn och frid herrskade i deras storartade hem, liksom i deras lynne, och endast då någon annans sorg eller olycka var så stor, att deras bemödanden att afhjelpa den blefvo maktlösa, fick smärtan genom det innerliga deltagande, de erforo, insteg hos dem.

Det är nästan en gifven sak, att Gunilda, som var af ett mildt sinnelag, uppfostrad i en sådan omgifning, blef ren och skär som liljans blad, synnerligast som hennes fostrarinnor, så snart hon hunnit öfver de första barnåren, togo en noggrann tillsyn öfver hennes utveckling samt valde en lärarinna åt henne, som förenade urskiljning med, enligt den tidens fordringar, goda kunskaper.

Emellan lektionerna fick Gunilda dessutom, så framt der icke var främmande utom slägtkretsen, följa fröknarne på deras promenader, jemte dem besöka de sjuka, leka uppe i deras rum och höra dem samtala om hvad de ämnade företaga till goda och nyttiga ändamål inom det stora gods, som lydde under deras egendom o. d., hvarigenom hennes böjelser fingo en bestämd riktning, högst ovanlig för hennes ålder, men oaktadt denna allvarliga pregel intrycktes i barnets själ, saknade hon icke barnets glädtighet eller glädjeämnen. I Gunildas eget rum, som gränsade till lärarinnans, omgafs hon under uppväxten med dockor och andra leksaker, här fick hon bjuda främmande af jemnåriga bekanta från grannskapet, och bäst som unga herrskapet lekte och stojade hände sig, att båda fröknarne kommo ner för att se på deras fröjd och vanligen medförande någon omtyckt extra förplägning, samt stundom ledande deras lekar, då de trötta, på barns vanliga sätt frågade hvarandra:

»Hvad skola vi nu leka?»

Då Gunilda fyllt 15 år inträffade något, som inflätade ett alldeles nytt drag i hennes lynne. Samma dag, hon blifvit konfirmerad och ännu under inflytande af den heliga aktens andakt, fick hon besök af en dalkulla, hvilken funnit någon utväg att ensam inträda i hennes rum, der hon befann sig allena. Gunilda fann sig mycket öfverraskad af att sålunda blifva störd, ty det hörde till ordningen äfven i flygeln, att ingen inträdde oanmäld; men hennes förvåning stegrades till högsta höjd då kullan stälde från sig sin börda och hastigt gick fram till henne sägande, med synnerlig förtrolighet och intresse:

»Är du lilla Gunilda?»

»Jaså. Jag har en helsning från din mor», tillade kullan och såg med ett par stora, ärliga ögon i Gunildas ansigte, »och jag lofvade lemna dig något från henne, då du fyllt 15 år. Det var för 11 år sedan.»

»Min mor!» utropade Gunilda rodnande af glädje.

»Ack, säg mig, hvar är hon?»

Kullan lade ett finger öfver sina läppar; rädd att någon hörde dem, såg hon sig omkring i rummet, hvarefter hon hviskade:

»I himlen skolen I mötas.»

»I himlen skola vi mötas!» eftersade Gunilda, sjönk ner på knä och lutade sitt tårdränkta anlete i sina hopknäppta händer. Kullan stod en stund stilla, några tårar föllo ned på hennes pels, och äfven hon knäppte händerna samman till bön. Derefter vidrörde hon Gunildas axel och sade:

»Jag har något från henne, som du skall gömma», hvarpå hon tog fram en liten paket med gulnadt omslag, lemnade Gunilda den och yttrade endast:

»Detta lade hon själf in, då hon låg på sin dödsbädd, och bad mig helsa, att dess innehåll är det enda minne, hon har att gifva sitt barn. Något mera får jag ej säga nu, men kanske skall jag någon gång återkomma, farväl!»

Gunilda, hvars lif hittills, så långt hon mindes tillbaka, icke varit afbrutet af någon enda vigtig händelse, fann sig nära nog bedöfvad af det oväntade, hon hört.

och skulle möjligen kommit att anse kullans uppträdande som en dröm eller vision, hade hon ej hållit paketen i sin hand till bevis på verkligheten.

Så fort hon hunnit reda sina tankar, ilade hon ut efter kullan. Hon ville bönfälla att få höra mera om sin moder; möjligen kände denna kulla äfven hennes far, och hon skulle icke släppa detta tillfälle att få veta, hvilka de voro, ifrån sig så lätt; men kullan hade redan hunnit in i tjenarnes rum och bredde ut alla sina saker för dessa som samlats kring henne för att se och köpa, och då Gunilda närmade sig gruppen, helsade kullan, som om de aldrig förr träffats, samt gaf henne en kall, nästan sträng blick, hvilken tillbakavisade hvarje närmande. Modlös måste Gunilda återvända till sitt rum, der hon satte sig att betrakta paketen, den hon med en slags helig vördnad tryckte ömsom till sina läppar och sitt hjerta.

»Hvad kan den innehålla?» frågade hon sig. »Ack, att det vore min mors porträtt i en medaljong, såsom fröknarne hafva af sina föräldrar, hvad hon då blefve lycklig», tyckte hon; — säkert fans der åtminstone någon upplysning angående hennes största önskan. Ändtligen beslöt hon öppna den. Något sigill fans ej att bryta, endast ett rött silkessnöre sammanhöll omslaget, på hvilket stod skrifvet med nästan oläsbar stil: »Till min dotter Gunilda.» Snart höll hon i sina händer en liten mycket sliten bönbok, innehållande morgon- och aftonböner af Sturm; hon såg på dess permars insidor efter ett namn och fann endast ett C. A. skrifvet med samma hand som utanskriften, samt en liten nätt och pryddlig pappask. Hvad var det väl i den?

Då locket blifvit aflyftadt, fann hon ett litet silfverhjerta på ett svart snöre, en tagelring med ordet *minne*, inväfdt af hvitt tagel på svart botten, samt ett kors af guld, omlindadt med en smal pappersremsa, på hvilken stod skrifvet: »Guld kan vara lika tungt att bära som fattigdom, ty guld ej annat är än mull . . .» (detta var tecknad med öfivad hand och tydliggen af en karl), ett

svart ylleband af en alns längd ungefär, hvars ändar syntes nötta genom sammanknytning.

Dessa obetydliga saker voro för Gunilda likställiga med de största skatter, hon betraktade hvar och en med en uppmärksamhet, som hade hon väntat att i dem få förklaringen öfver hennes lifs upprinnelse, och för hennes fantasi tecknades en hel romantisk historia öfver hennes föräldrars öden. Så satt hon försjunken ömsom i beskådning af det, hon fått emottaga, och i tankar på det dunkla förflutna, af hvars slöja hon tyckte sig se en flick upplyftad, hvilken dock ännu mera stegrade hennes åtrå att få skåda fullt klart deri.

Först då hon såg fröknarnes betjent öfver borggården nalkas den flygel, hvori hennes rum låg, och troende honom komma med något bud från fröknarne, skyndade hon att nedlägga sin moders gåfvor och gömma dem i ett syschatull.

Allt från denna dag hade Gunildas lynne blifvit ännu mera drömmande och ofta öfverraskades hon sittande försjunken i så djupa tankar, att man tydligen fann henne vara helt och hållet frånvarande. Den barnsliga kärlek, hon hittills uteslutande hyst för sina goda fostrarinnor, blef nu äfven något delad af hennes okända föräldrar och deras öden, hvilka uppväckte all den svärmande känsla, hvaraf en ung flicka är mäktig, och nästan närmade sig till ett stilla grubbel; men så snart fröknarne K— — — blefvo öfvertygade om, att en sådan förändring inträffat med deras älskling, hvars orsak de alls icke kunde förstå eller ens ana, beslöto de, utan att efterforska Gunildas inre tankar, hvilket de visste ofta endast aflägsnar ungdomens förtroende, försöka leda hennes tankegång in på ett nytt spår. De fördubblade sin ömhet mot henne på samma gång de började väcka hennes intresse för de sjuka och deras vård.

Häri biträdde de af apotekare Stål, en medelålders, godmodig och ganska lärd man, som åtog sig lemna Gunilda behöflig kunskap och lyckades genom sin menniskokännedom och i följd deraf förmåga att leda henne, bringa

henne i en lagom verksamhet, hvilken höll hennes uppmärksamhet fästad vid det närvarande.

Hvad som likväl mest bidrog till Gunildas benägenhet för denna befattning, den hon bestred endast en och annan timma af dagen för att icke försumma sina studier för lärarinnan, hvilken skulle stanna qvar ännu någon tid, var att hon beslutit af apotekaren försöka utforska något om sin härkomst.

Detta hade likväl, intill det hon fyllt 16 år, totalt misslyckats. I hvilket annat ämne hon begynte tilltala honom eller begärde upplysningar, var han en villig och underhållande lärare, men så snart hon stötte på denna sträng, förblef han tyst, eller svängde samtalet på annat ämne.

En dag lyckades det likväl Gunilda att få en svag ledning ditåt, hon önskade. Hon var med Stål ute på promenad, och han hade en lång stund roat henne med förklaringar öfver botaniken. Detta var något helt nytt för Gunilda, som lifvade henne mycket och de ströfvade kring bland de yppiga bokskogarne, som omgäfvö . . . holm, följde åbräddens krökningar och samlade växter, tills hon trött satte sig ner och bad, att de måtte få hvila sig, medan de studerade de funna blommorna. Då de sutto der, kom en dalkulla gående utåt vägen och närmade sig dem. Gunilda spratt till, ty allt sedan kullans besök i hennes rum, hade åsynen af alla sådana väckt liflig sinnesrörelse hos henne. Kullan gick lutad som vanligt, hvilket är en följd af deras bördor; duken var djupt neddragen öfver ögonen för att skydda mot solen, och Gunilda kunde icke urskilja hennes drag förrän hon kom ganska nära.

»Är hon den samma?» var en tanke, som kom Gunilda att bäfva af hopp, men snart såg hon att så ej var.

Kullan tycktes äfven trött, hon stödde lådan mot en lutande trädstam och frågade något angående vägen fram till herregården, och medan hon så stod, såg Gunildas spejande ögon en tagelring på hennes ena finger, som liknade den hon erhållit. Hon sprang upp, gick närmare fram till kullan och sade:

»Får jag se på din ring!» I äfven denna ring stod ordet *minne*. Den var alldeles lika med Gunildas, och då hon i detsamma såg på kullans ansigte, fann hon hennes hår tillbakahållet af ett alldeles likadant band, som det hon hade bland sina relikier. En tanke flög då blixtsnabbt fram, som aldrig förr fallit henne in, nemligen att hennes mor var en dalkulla. Den stod klar och tydlig för henne, ehuru bevisen voro osäkra. Tankfull satte hon sig på sin plats och upptog några blommor, dem hon syntes betrakta; och Stål återtog sitt upplysande värf utan att hafva fäst ringaste vigt vid uppträdet med dalkullan, som redan aflägsnat sig.

Gunildas nyfikenhet på ringen ansåg han helt naturligt blott för ett barnsligt upptåg. Derföre, då hon om en stund frågade om aldrig någon dalkulla legat sjuk påholm, svarade han:

»Jo, men det är mycket länge sedan.»

Han såg ej, huru Gunilda härunder rodnade och anade derför ej heller, att hon med darrande hjerta åter frågade:

»Blef hon frisk igen?»

»Nej, hon kunde ej räddas utan dog här.»

Nu visste Gunilda något, men hade tusende andra frågor på läpparne, då Stål med ens afklippte samtalet, så att hon ej vågade återtaga det på mycket länge.

Gunilda hade fyllt sjutton år, och hennes uppfostran ansågs fullbordad. »Ma bonne» var flyttad, och den unga flickan hade derigenom kommit i en något olika belägenhet mot förr, ty så länge lärarinnan fans der, var hon tillsammans med henne under måltiderna och deras tvenne sammanhängande rum voro såsom ett hem för sig.

Nu fick Gunilda disponera tvenne rum, men denna fördel åtföljdes af en dyster tomhet, och hon saknade den flyttade, fastän hennes frihet nu var mera obegränsad.

»Hvad skall jag med detta stora rum, då det är tomt utom på bord och stolar? Med dem kan jag icke samtala, de hålla mig ej sällskap vid middagsbordet och ingenting kan jag lära af dem», sade Gunilda, då fru Bratt förkunnade henne vara regentinna i två rum, och såg nära nog litet onådigt på budbärerskan.

»Åh, »lilla pullan», fast nej, jag ber om ursäkt. Vi måste väl nu säga »lilla nåden», sedan en sådan min kommit på. Jag menar dock, att det ej skadar hafva utrymme. Deraf kan göras mycket. Hur vore det t. ex., att hafva blommor och foglar här och en liten vacker hund, som leker med hvita mirran, en glaskupa med guld-fiskar, och så är här ett godt utrymme, då lilla nådens vänner helsa på. Kan ej skada hafva en salong intill sitt sofrum, skulle jag tro!»

Så här tröstade den välvilliga husfrun sin favorit och lyckades vinna Gunildas smak för de saker, hon föreslagit såsom ersättning för sällskap med talförmåga. — Gunilda log, slog armarne om Fru Bratts hals och sade med något fuktiga ögon:

»Tack, du min första bästa vän här! Jag vet knappast, hvilken af er tre, *du* eller fröknarne, som varit mig mest i moders ställe.»

»Åh, så »lilla pullan» talar», sade Fru Bratt och såg mycket rörd ut — »hvad kan jag, en tjänarinna, emot mina goda matmödrar som både vilja och kunna allt godt. Gud välsigne dem äfven för hvad de gjort för mamsell Gunilda.»

Samtidigt härmed sutto de båda systrarne i deras

dagliga gemensamma rum. De voro omgifna af den tidens gedigna och dyrbara möbler. Hela rummets utstyrsel bar vittne om rikedom, ehuru det rådde en viss enkelhet äfven uti prakten. Ställets egarinnor öfverensstämde i allt härmed.

Det var full harmoni mellan väggarnes gobelinstapeter och deras klädningar af mörk grå »satin de tare», som då var på modet. Snitten på deras kläder deremot öfverensstämde mera med deras ålder än med modet. Deras något grånade hår låg flätadt i en krans öfver hjessan, men förmådde knappast ingifva ett mera vördnadsbjudande intryck än t. ex. de högkarmade länstolarne, pryddes med konstnärligt utskurna adliga vapen, eller de antika skåpen af svartpoleradt amerikanskt valnötsträ med medaljonger i skulptur, hvarom det berättades, att de voro tillverkade af en fånge, hvilken för detta utmärkta prof på skicklighet återfått friheten.

Fröken Augusta K — — —, som var äldst, var en ståtlig, högre dam med all den stolta afmätthet i sitt väsende, som då var mera vanligt än nu. Hennes drag buro en något manlig pregel, som, då hon uppträdde i sällskapslifvet, föll skarpt i ögonen, men i hemlifvet och synnerligast då något uppväckte hennes medlidande, mildrades af återskenet från ett ömt hjerta.

Systemen Bernhardina var af mindre och svagare kroppsbyggnad, hade ett blidt ansigte, som tydligen förrådde ett böjligt nästan fromt sinnelag.

De voro båda mycket allvarsamma och samtalade långsamt, med täta uppehåll, liksom de ansett nödvändigt att noga öfverväga, innan de yttrade sig. Föremålet, som var å bane, var ingenting annat än deras fosterdotter, och just denna eftertänksamhet, som iaktogs, jemte deras djupt tankfulla ansigten, utvisade hvilken vigt fosterdottern och hennes framtid egde för deras hjertan.

»Du vet, hvad vi hafva lofvat», sade Bernhardina och försökte se mera bestämd och imponerande ut, än som var förenligt med hennes natur och utseende.

»Javäl! Det minnes jag noga — jag har aldrig glömt

det, det måste du medgifva. Men nu har hon inträdt i ett nytt skede. Barndomen är försvunnen, ungdomen står i full blom, och hon har ingen bestämd plats.»

»Hur skola vi få en sådan åt det kära barnet? Det är för svårt, för att ej säga olyckligt det här. — Jag förestälde mig det knappast så brydsamt och dessutom måste vi ju lofva — — det var vilkoret, och lösepenningen måste honoreras»

»Jag tror ej, vi haft skäl att ångra detta löfte.»

»Nej, icke förrän nu åtminstone. Dock ej heller det. Vi måste fatta ett raskt beslut, ty så här ensam kan hon icke lemnas hvarje gång, vi resa bort eller hafva sällskap här. Dessutom bör hon hafva *sitt* umgänge.»

»Det är verkligen högst påkostande att icke kunna införa henne i vår egen krets», sade Bernhardina, och hennes milda ögon vände sig med ett frågande uttryck till systemen.

»Ja, du har mycket rätt deri, men det vore ett allt för djupt steg, äfven om vi inom oss sjelfva gillade det, hvilket vi dock ej kunna göra.»

»Nej, och jag är verkligt bekymrad öfver detta förhållande.»

»Det älskade barnet skola vi då alltid blifva på visst sätt skilda ifrån och troligen till slut nödgas se henne gifta sig med en simpel person — en ladufogde, kaplan, eller någon af stadens handelsmän. Jag säger dig rent ut, att sådant kommer jag aldrig att uthärda.»

»Nog svider äfven mitt hjerta dervid, Bernhardina! men hvad är att göra; vi få foga oss och hoppas, att hon lider mindre deraf än vi.»

Medan detta samtal fördes, hade ett spann af sex stålgrå hästar, spända framför en vacker berlinervagn stannat utanför, och en dam med ganska respektabelt yttre passerat stora trappan upp till salongen, der ställets betjent djupt bugande frågade, om han fick anmäla friherrinnanhjelms.

»Äro fröknarne ensamme?» frågade gästen, medan hon upplöste de tjocka sidenband, som sammanhöllo hatten.

»Ja, här är ingen främmande.»

»Då går jag utan anmälan, kära Olsson. Hvar äro de?»

»Jag tror i boudoiren.»

Olsson skyndade att öppna dörrarne, och friherrinnan gick med långsamma steg genom flera rum.

Man behöfde kasta endast en flyktig blick på denna qvinna för att se, att hon var en qvinna af verld, men icke allenast efter verldens ytliga dom. Hvarje linie i hennes ansigte, blick ur hennes ögon röjde själens ädelhet och tankens djup, på samma gång som hennes silfvergrå hår vittnade om en lefnad, rik på erfarenhet och vana att skåda fördomsfritt på lifvets allvar. Hon kunde vara inemot sextioårig, men besatt ännu en figur och friskhet som angenämt smekte ögat.

Då hon syntes på tröskeln till fröknarnes rum, skyndade dessa båda gladt emot henne och helsade med såväl vördnad som artighet.

»Hvad tant var god, som kom till oss!» sade Bernhardina, medan systemen förde gästen fram till soffan. »Alldrig kunde någon blifva mera välkommen, och ingen annan hade blifvit det så som tant just nu . . .»

Friherrinnan log hjertligt och räckte sina händer åt dem.

»Tack», sade hon mildt, »för det ni håller af gumman! Jag börjar verkligen känna mig gammal och tycker, att just nu vore det tid att gå bort. Älderdomen är ej till någon glädje, kära flickor.»

»Ack, säg ej så! Vi skulle ej sörja någon så som tant. Mätte vi undgå den förlusten! Tant är ju inte sjuk?»

»Nej, nej! men vi skola nu icke tala härom. Jag fick denna tanke endast derigenom att trapporna generade mig litet grand. Varen nu glada igen, *mes chères amies!*»

Under detta samtal hade friherrinnan helt obemärkt observerat sina värdinnor, och hennes människokänedom sade henne, att något stort deras vanligen lugna lynnen. Hon satt tyst en stund, mildt och allvarligt betraktande dem; derpå sade hon helt enkelt med en ton, som antydde hennes säkerhet om deras förtroende:

»Hvad är det, som oroar er?»

»Åh, kära lilla tant», sade fröken Augusta och syntes gent emot denna sin åldriga och vördnadsvärda gäst mindre stolt och bestämd än någonsin annars. »Vi sutto och talade om Gunilda, då tant kom.»

»Det är ju ingenting sorgligt angående henne?» afbröt friherrinnan litet hastigt och synbart lifligt intresserad.

»Nej, nej, icke annat än det, att vi voro i något bryderi, huru vi skola bäst skaffa henne ett sällskap dels hemma, dels litet mera umgänge och tillfälle att komma ut bland menniskor.

»Tycker ej tant, att vi borde få hit en flicka, något äldre än Gunilda, som kunde föra henne ut i några borgerliga hus? Om då denna flicka vore fattig och värlös, blefve det ju en hjälp äfven för henne. Vi ville gerna se till, att hon åtnjöte samma fördelar som vår fosterdotter.»

»Har ni någon sådan flicka på förslag?» var det enda friherrinnan yttrade om saken, och då hon hörde, att så ej var, bragte hon samtalen på andra ämnen; likväl tyckte fröknarne sig märka någon tankspriddhet hos henne allt ibland, och de begynte tänka, att tanten likväl måhända åldrats något, äfven hvad själskraften vidkom, hvilket mycket oroade dem; ty friherrinnan hjelm var icke allenast deras käraste släkting, utan äfven en vän, hvars råd de lugnt lydde, och värderade högt att kunna påräkna dem.

Längre fram på f. m. kom Gunilda upp för att helsa på friherrinnan hjelm.

Hon var som en rosenknopp, så täck att se på, der låg ett naturligt behag i hennes rörelser, och det lätta moln af vemoð, som för tillfället beslöjade ungdomens glädtighet, kunde icke annat än ingifva deltagande.

Hon kom för att helsa på den främmande, hvarom hon en gång för alla var tillsagd, emedan fröknarne visste, hur road friherrinnan var af ungdom i allmänhet och Gunilda företrädesvis.

Med ett lifligt uttryck af hängifvenhet gjorde den unga flickan en djup och vacker nigning för den gamla damen, som lifligt betraktade henne och räckte henne handen, sägande:

»Hur mår lilla vännen i dag? Är det tyst efter »ma bonne», eller ersätter friheten förlusten af sällskapet?»

»Det är allt något tomt efter henne, men jag skall nu skaffa mig foglar och blommor att sällskapa med, då jag är i mina egna rum.»

»Ja, men de kunna ju inte tala ändå. Lilla vännen kan ej gifva dem sina små förtroenden, ej tala om alla små sorger, hvaraf äfven unga flickor bruka hafva sin del, om de också äro blott inbillade.»

»Åh jo, jag ärnar studera blomster- och fogelspråken, sedan jag nu slutat med franskan», inföll Gunilda naivt. »Dessutom, ifall jag skulle blifva anfäktad af pratsjuka, går jag till mina goda fröknar; äro de hindrade, ja, då får den snälla fru Bratt höra på.»

»Du är således icke rädlös, mitt barn!» sade friherrinnan och klappade vänligt Gunildas hufvud, under det hon djupt forskande såg i hennes klarblå ögon, der hon tyckte sig se en gömd sorg, ehuru det endast var detta drömmande uttryck, som under sista året blifvit nära nog stadigvarande i dem.

Det kom nu mera främmande, och Gunilda var på väg att gå ner till sig, men friherrinnan vinkade åt henne att stanna på den plats, hon tagit vid hennes fötter, der hon satt på en liten låg stol och stundom fördes med i samtalen. De sist ankomne voro ett par nära grannar, som ofta besökteholm, och Gunilda hade några gånger förr varit inne, då de kommit. Såsom vanligt ville hon aflägsna sig, då betjenten sade, att bordet var serveradt, men till hennes och de öfrigas stora öfverraskning tog friherrinnan hennes arm och förde henne till bordet, sägande utan all tvekan:

»Sitt här bredvid mig, lilla Gunilda! Jag är säker, att du icke hädanefter kommer att saknas i mina vänners sällskapskrets.»

Fröknarne utbytte med hvarandra blickar, som sade: »Ser du, det går ändå an», och »Nå, då kunna vi ej ställas till ansvar.» De voro obeskrifligt öfverraskade, men att friherrinnan . . . hjelms arrangemang kunde ändras, föll dem aldrig in, dertill var hon en allt för högt aktad dam, och på det hela kände de sig innerligen belättna med den vändning saken tog. Härigenom skulle de hädanefter vid alla tillfällen få omgifvas af sin älskling, få visa henne i societeten, bereda henne nöjen och detta med full ansvarsfrihet, då alla skulle få höra af deras grannar, som sjelfva sett det, att friherrinnan var den, som åstadkommit denna omstörtning i förhållandet.

Hon sjelf, en hög adelsdam, komme att stå såsom ett bröstvärn, bakom hvilket de öfriga befunno sig trygga för fienden, aristokratiens fördom. Sin egen uppoffrade de för deras älsklings skull.

Friherrinnan sjelf var mycket tillfreds i öfvertygelsen att hafva uträttat något rätt och godt, hvilket alltid skänkte henne den största glädje. Gunilda deremot fattade icke ännu hela vidden af det förefallna. Det roade henne visserligen att vara med vid bordet, och hon var fullt ogenerad under måltiden, men hon ansåg det endast för en tillfällighet och fäste ingen vikt dervid.

Då friherrinnan om aftonen sade sina värdinnor farväl, bad hon dem medtaga Gunilda, då de nästa gång besökte henne, hvartill hon bifogade en önskan att då få behålla henne något längre hos sig, och detta bifölls. Gunilda rodnade lätt, en glädjeblixt genomilade hennes hjerta och strålade i hennes ögon, då hon leende, men under tystnad, gjorde en djup nigning för sin gynnarinna, hvilken förstod den unga flickans öfverraskning och stumma tacksamhet, klappade hennes kind och sade: »Välkommen!»

Gunilda fick härigenom ett nytt föremål för sina tankar, och med ungdomligt ljusa bilder för sin fantasi, genomgick hon alla de nya och angenäma förströelser, som väntade henne hos friherrinnan — — — —. Hittills hade hennes nöjen inskränkt sig till att allt ibland helsa på i prestgården, der hon stundom träffat flera landtboar

ur brestens sällskapskrets, samt att se prestgårdens unga flickor hos sig.

I aristokratiens salar deremot hade hon aldrig satt sin fot, oberäknadt hos sina fostrarinnor. Öfver detta dunkla och halfva förhållande i hennes tillvaro hade Gunilda hittills föga och endast i förbigående reflekterat.

Hon var allt för uteslutande sysselsatt af sina drömmar och sitt begär att utforska, hvilka hennes föräldrar voro, för att länge öfverlemnna sig åt andra grubblerier.

Frökne K — — — voro lika glada som förvånade öfver hvad som inträffat. De kunde väl ej göra sig någon klar föreställning om, huru Gunildas inträde i stora världen komme att upptagas eller dess följder, de vågade omöjligt hoppas något bestämdt eller bestående resultat deraf, men lugnades af förtroendet till deras äldre väninna och hennes förmåga att gifva ton åt hvad hon önskade samt öfverlemnade allt åt hennes omsorg. Det enda, de företogo sig härvid, var att köpa Gunilda några nya klädningar, som voro nödvändiga för hennes vistelse i friherrinnans hus, der det ständigt var främmande menniskor och således behöfdes flere toiletter.

Härigenom fördröjdes deras besök några veckors tid, och Gunilda fick emellertid roa sig med att profva klädningar och rådgöra med sömmerskan.

Äntligen randades resdagen. Kappsäcken stod packad, och Gunilda sade med en känsla af blandad fröjd och saknad farväl åt sina rum med foglar och växter, hvilka anförtroddes åt fru Bratts omvårdnad. — Detta var första gången hon för längre tid än en dag aflägsnades från holm, och det var därför ej förvånande, att litet vemod fick rum bland alla de glada förhoppningar, med hvilka hon begaf sig bort i okända kretsar. Fru Bratt fälde strida tårar vid afskedet och påstod sig känna i sitt hjerta, att hon nu på fullaste allvar måste säga sin lilla kära »pulla» farväl, ty, menade hon, hädanefter blefve det säkert på helt annat vis — — ändå.

Men Gunilda tog henne leende i famn och förklarade högtidligt, att detta var första gången, hon hört sin vän

yttra något *dumt*, det hon dock ville glömma och alltid hålla af sin snälla, kära, moderliga vän.

Fröknarne K — — — önskade i all tysthet, att ingen främmande måtte träffas den dagen hos friherrinnan, då det likväl måtte synas vara ett stort brott mot etiketten, att hafva Gunilda med sig dit; men knappast voro de hunna hälften af den allé, som ledde fram till . . . by, innan fröken Augusta, som hade ovanligt skarp syn, upptäckte flera ekipager på stallgården. Hon gaf sin syster en betydelsefull nick och sade något missnöjd:

»Alltid är der folk!» — hvarvid Bernhardina något förskräckt ämnade svara, men hejdade sig och kastade endast en orolig blick på Gunilda, som satt midt emot dem så glad och vacker, att alla farhågor borde vikit, ty skönheten har likväl ständigt varit en talisman, hvars språk kommit månget hotande moln att skingras.

De båda systrarne, åtföljda af deras fosterdotter, hunno knappast öfver tröskeln till friherrinnans salong, innan den alltid uppmärksamma värdinnan skyndade bort dem till mötes.

»Ack så kärt!» sade hon på detta lediga, behagliga sätt, som samtidigt belyser den bildade och goda qvinnan. »Jag har allt för länge väntat eder förgäfves.» Då hon tryckt deras händer, tog hon Gunilda vid handen, förde henne fram i rummet mot en soffa, der några gamla damer sutto och yttrade högt, så att det hördes af alla innevarande:

»Här presenterar jag en af mina stora favoriter, Gunilda Helters, för eder, mina vänner!»

Gunilda gjorde några vördnadsfulla helsningar, hvar efter friherrinnan fortsatte:

»Kom nu med mig till ungdomen»; derpå förestälde hon henne för flera unga fröknar och deras uppvaktande kavaljerer, hvilka undrande men välvilligt emottogo denna nya bekantskap, ty de voro alla mer eller mindre lierade med friherrinnan och skulle icke för allt i verlden vågat eller velat göra henne emot.

Gunilda egde icke en så tydlig föreställning om af-

ståndet menniskor emellan, som på den tiden var långt skarpare betecknande än nu, att hon ej kände sig temligt obesvärad och fann sig, då aftonen kom, därför hafva tillbringat en rolig dag. Hon tyckte visserligen, att det var något nytt och olika omkring henne. De unga adelsmännen öfverensstämde icke alldeles med prostens adjunker eller kronofogdens skrifvare, fröknarne voro ej så raska i sitt väsende eller så frispråkiga som förvaltarens döttrar, och fruarne sågo något högtidliga ut i hennes ögon, men ingenting af detta störde den oskyldiga glädje, hon erfor.

Fröknarne foro hem under samtal om huru väl Gunilda tagit sig ut, att ingen af de unga fröknarne var så vacker som hon, och hur smärtsamt det likväl kändes, att hon stod så der utom gränsmärket och var endast en simpel ofrälse flicka, då hon i annat fall med heder fyllt sin plats i sällskapslifvet och såsom fosterdotter blifvit deras stolthet.

»Lätom oss dock ej klagas», sade Bernhardina tåligt, »vi hafva gjort vår pligt, och hvem vet, hvad hennes utseende kan åstadkomma, se'n tant hjelm tagit henne under sina vingars skugga. Framtiden blir kanske ljusare än vi tro.»

»Åh, kära du, det står ej till. Vi böra ej göra oss några illusioner i så fall, utan bära det, som det är och måste blifva. Det kära barnet skola vi dock städse älska.»

Gunilda kom nu i en alldeles ny verld, nemligen dagligen omvexlande sällskapslif ur den högre aristokratien. Hennes vårdade uppfostran jemte umgänget med fröknarne K — — — hade dock bildat henne tillräckligt, för att hon skulle ganska fort finna sig i kretsarne hos friherrinnan hjelm, hvilken med sant nöje såg den unga flickan, glad och behaglig, utan blyghet, men ej heller för djerft, njuta nöjets nektar. Då Gunilda sålunda blifvit känd samt välvilligt upptagen af de närmaste grannarne, beslöt friherrinnan arrangera en större fest för att med

ens införa henne i stora världens cirkel. Hon var öfvertygad, att Gunildas ovanligt fördelaktiga yttre, förhöjdt af en elegant och smakfull dräkt, skulle väcka bifall om ock ej beundran, och lät derföre förfärdiga en sådan efter sin egen smak.

Något mera utsökt och vackert i denna väg kunde också ej uppletas, ty enkelhet och prydlighet förenades på ett så konstnärligt sätt, som det sällan lyckas damerna att finna; men mer än allt annat höjdes hennes väsende af det anspråkslösa sätt, på hvilket hon bar sin lycka, sin glädje och sin kostym, som så lätt kunnat ingifva en vanlig ung flicka fåfångans högmod. Också gick ett sakta sorl af öfverraskning genom de församlade dansörernas leder, då Gunilda, förd af värdinnan, inträdde, och äfven bland damerna hördes frågorna: Hvem är hon? Så tack! Så älsklig! Så nobel och oskyldig! Hvarifrån kommer hon? etc.

Gunilda, fullkomligt okunnig om de känslor hon väckte, var helt och hållet vitklädd; t. o. m. nipperna, bestående af ett smycke, som tillbakahöll den krans af lockar, som hvilade öfver hjessan, ett halsband och tvenne armband, gjorde intet starkt afbrott, ty de voro endast äkta perlor, men på kinder och läppar blomstrade skära rosor och hela ansigtet smyckades af oskuldsfull fröjd.

Snart nog blef det rundt omkring henne bekant, att hon var fröknarne K — — —s fosterdotter och favorit hos friherrinnan samt kallades mamsell Helmers. Detta senare tog sig besynnerligt ut, tyckte man, ty icke en enda ofrälse mer än hon fans i samlingen, men kavaljererna glömde det snart och det af flera skäl. Hon var ju så vacker, så ung, blef kanske rik — det tyckte man henne förtjena, och fröknarne K — — — voro kapabla att göra henne dertill. Aristokratiens fördomar fingo alltså vika undan ett litet grand, åtminstone för tillfället. Dessutom måste denna nya uppenbarelse observeras för värdinnans skull, tänkte de mest fördomsfulla, ursäktande sin ofrivilliga beundran för en flicka utom deras sfer.

Bland alla de öfriga ädlingarne märktes en mycket

ung grefve, såsom till sitt yttre mera framstående. Han var högrest och smärt till växten, hans drag voro särdeles ädla, och ur blicken skimrade ännu ynglingens svärmeri.

Medan hans grannar pratade omkring honom, blef han tyst och orörlig, med ögonen oafåtligt följande Gunilda vid hennes inträde och hvilande på hennes ansigte, der hon stannade i kretsen af några andra unga flickor, med hvilka hon förut sammanträffat. Man kunde tydligen se, att grefven fann henne förtjusande och helt och hållet glömde allt annat för att betrakta henne. Hvad som sades tätt intill honom, hörde han icke, ej heller stördes han af något direkt tilltal. Så förflöt en knapp half timme, och dansmusiken begynte. Gunilda, lifvad af tonerna, gjorde en obetydlig men lifvig rörelse samt höjde blicken utåt salen. Då tycktes grefven ej längre kunna motstå sin känsla, han trädde först af alla fram mot damerna, bad en af friherrinnans släktingar presentera sig för den unga damen i perlgarnityret och närmade sig med ridderlig hållning. Vid presentationen lade sig ett drag af smärta öfver hans ansigte, men det försvann åter vid Gunildas glädtiga samtal, och de dansade med lust och lif tillsammans.

Gunilda hade aldrig haft så roligt förr, men hon visste icke sjelf, hvarför denna aftons nöje öfverträffade alla andra; ty det var ingalunda sällskapet eller prakten, icke ens det, att hon blef bemärkt och fjäsad, eller att de, som firade henne, voro rika och förnäma, nej, allt detta tänkte hon ej på; utan det var en obestämd aning om en lycka utan form, färg eller namn, som fick rum i hennes hjerta, det var en förnimmelse af den sällhet, som kanske varit oss ämnad af begynnelsen. men som aldrig når oss fullkomligt i verkligheten, och denna aning stod innefattad i en ram af oskuld, godhet och hopp, omskimrad af festens lysande partier, hvilka mötte hennes blickar hvar helst de föllo och spredo en strålkran kring hennes inres uppgående sol. Det fans knappast någon i hela den stora lysande samlingen, som ej hade något vänligt ord eller

någon uppmärksamhet åt Gunilda; hon tycktes verkligen kunna triumfera öfver att hafva besegrat fördomarne, som voro emot henne; men detta var likväl till stor del blott ett sken, ehuru ingen nekade henne sitt bifall, ty *just det*, att alla ansågo henne för lågt under sig att väcka afund eller något slags intrång på deras områden, gjorde, att hvar och en hyllade hennes älskvärdhet och intresserades af hennes person.

Frökvarne K — — —, som naturligtvis äfven voro närvarande, funno sig angenämt öfverraskade; de följde henne med moderligt ömma blickar, sågo allt emellanåt på hvarandra och nickade förnöjdt.

Grefve D — — — närmade sig ofta under balens fortgång den grupp, der Gunilda fans. Han var dock fåordig och tycktes endast iakttaga, men dess värtaligare voro hans ögon, och då de någon gång mötte hennes, rodnade båda.

Långt i förväg hade han försäkrat sig om kotiljongen, och då han bjöd henne armen för att föra henne till hennes plats, låg ett uttryck af oförställd glädje öfver hans drag. I dansens turer visade han sig ofta *disträit*, så att Gunilda påminde honom att bjuda upp. »Tack», sade han då, »men nu är det ju för sent, och jag väljer dessutom helst min egen dam.»

»Grefven smickrar mig, men jag skall försöka glömma det», svarade Gunilda mildt.

»Åh nej, hvarföre skulle jag det? Eller rättare sagdt, hur skulle jag kunna det. Jag känner intet språk, som har smickrande ord för er, och om jag visste något sådant, skulle jag lika fullt gömma det till ett mera tacksamtt föremål.»

»Således anser grefven mig otacksam — det var åtminstone uppriktigt», skämtade Gunilda och lät sina skalkaktiga blickar hvila på hans ögon. Men i dem log ingen skalk, utan endast ungdomlig och ren beundran.

»Jag försvarar ej mina uttryck, ty vi förstå hvarandra nog ändå, mamsell Helmers», sade han okonstladt,

»men säg mig något: Har ni bevistat någon fest, som varit angenämare än denna?»

»Detta är den första fest, jag varit på, men äro alla lika denna? Derom kan grefven troligen upplysa mig.»

»Ja, jag har ofta varit med på sådana, dock ingen så glad som den här. Det är besynnerligt med glädjen: ibland tycker man honom vara en — fogel Phœnix, ibland kommer han öfver oss, utan att vi se hvarifrån och flyr igen lika hastigt, man vet ej hvart. Säg mig, hvar tror mamsell Helmers, att han egentligen har sitt hem?»

Gunilda stod tankfull en stund, innan hon svarade; frågan var också ej just så lätt för henne att besvara.

»Jag vill föreställa mig, att glädjen är flerfaldig», sade hon slutligen, »ty jag är i allmänhet glad, men icke alltid på samma sätt, och såsom i afton har jag aldrig erfarit den. Säkert bor den i vårt eget hjertan, fortsatte hon efter ett litet uppehåll och sänkte blicken mot golvet, »men der bor många andra känslor, som kanske äfven hålla honom fången ibland — eller hur?»

»Ja, glädjen är ofta en fånge, och det fordras måhända vidrörandet af en engels vinge för att skänka honom full frihet. Derfor är det så sällan, han för de flesta människor breder ut *sina vingar* Men i dessa flygande minuter hafva vi honom *för oss sjefva*. Låtom oss fröjdas deraf!»

Derpå dansade de ut i salen; musikens toner, lifvets nöje, ungdomens glödande sommarsol följde dem.

Då Gunilda några dagar efter festen återkommit tillholm, voro alla de effekter, hvarmed hon i sina egna rum i flygeln varit omgifven, flyttade upp i fröknarnes stora våning, der hon nu fick ett vackert rum intill deras sängkammare, och hon sjelf tillhörde sedermera deras sällskapskrets, hvilken härigenom kom att utsträckas äfven till ungdomen bland deras förra umgänge. Men detta oaktadt deltog Gunilda ganska mycket i omsorgen om de

sjuka och lät sällan störa sig i denna verksamhet under de timmar, som dertill en gång för alla blifvit bestämda.

En dag då hon befann sig bland sjuksängarne, än vänligt samtalande, än hjälpende till med ombäddning, medikamenters ingifvande och dylikt, kom bud, att fröknarne fått främmande och bådo henne ej dröja allt för länge, innan hon kom upp till dem, men Gunilda var i dag mer än vanligt sysselsatt. Der var dagen förut ankommen och upptagen i sjukrummen en gammal arm vandrare, hvars namn eller hemvist var alldeles obekant, men hvilkens hastigt påkomna sjukdom och eländiga utseende just var det säkraste inträdeskort till barmhertighetens hjälp och skydd. Fröknarne K— — — hade sjelfva under en promenad i vagn blifvit varse, huru han, skälvande af frossanfall, halflåg, lutad mot en trädstam, oförmögen att resa eller flytta sig ur stället.

»Vi måste taga honom med i vagnen», sade fröken Bernhardina; men vagnen hade blott två beqväma platser och vandraren förmådde ingalunda sitta upprätt utan stöd. Af en händelse var betjenten icke med, hvarför det syntes svårt nog att ens få upp den sjuke i vagnen, ty den tidens åkdon voro ganska höga.

»Men hvar vill du placera honom?» frågade Augusta.

»Om du blott vill hafva honom bredvid dig, så sätter jag mig jemte kusken. Jag kan äfven hålla tyglarne, medan Classon och — du», tillade hon tvekande, »hjelpa mannen upp.»

Augusta log; det är svårt att afgöra, om detta leende var mest härflytande af hjertats godhet eller hennes karaktersstolthet; men hon började med det samma att stiga ur vagnen, och detta var så godt som ett bifall till systemens projekt.

Då hon kommit ner på vägen, sade hon allvarligt:

»Kan du det ena, så kan jag det andra, Bernhardina! Vi se dessutom, att människan behöfver snar hjälp.»

Med Classons bistånd kom fröken Bernhardina på kunksätet, och genast derefter stöddes den trasigt klädde vandraren, som tycktes nära nog sanslös, af fröken Augu-

sta och kusken för att komma fram till vagnen; att få honom upp på den plats, man bestämt åt honom, föll sig ganska besvärligt, och fröken Augusta ansträngde alla sina krafter dervid, medan hennes styfva sidendrägt förnämligt braskade intill mannens eländiga paltor.

»Hvar helst en usling fins, han är min vän, min bror!» sade fröken Augusta, då hon satte sig bredvid det allt annat än behagliga sällskapet och drog sin fina schal omsorgsfullt åt sig, hvarpå hon noga betraktade mannens ansigte. Hans drag voro skarpt markerade och skägget grått, de slutna ögonlocken hade denna slappa, blåaktiga blekhet, som vanligen åtföljer svårt kroppsligt lidande, och bröstet häfde sig af tunga, långsamma andedrag. — Snart kommo de fram till . . . holm, och inom en half timme var den sjuke främlingen förflyttad i en god och snygg bädd, efter att först hafva fått varmt bad och nytt linne; men detta oakadt förblef han försänkt i dvala under hela natten, och då han vid solens uppgående åter fick sans, rasade han i en häftig yrsel, hvilken mellan korta stunders slummer fortfor hela morgonen och tilltog i häftighet med hvarje attack.

Bland de främmande, som kommit till . . . holm var äfven grefve D— — —. Han hade någon gång förut varit der i sällskap med en kamrat vid regementet, der han var fänrik, och som var slägt till fröknarne K— — —, och den deraf uppkomna bekantskapen i huset, gynnade hans lifliga önskan att få återse Gunilda. När han nu hörde, hvar hon befann sig, och tyckte det dröjde allt för länge, innan hon kom till sällskapet, gick han att uppsöka hene. Ögonblicken innan han kom till den afdelningen af det stora herresätet, som var bestämdt till sjukhem åt olyckliga och hjälplösa, hade en af sjuksköterskorna bestört kommit till Gunilda för att bedja henne komma in till den nämnde sjuke mannen, hvars förut vilda fantasier nu antagit en så djup förtviflan, att hon icke kunde lugna honom och ej uthärdade att se den. — Grefven gick obemärkt genom korridoren och stannade ofrivilligt vid den på glänt varande dörren, der Gunilda nyss förut ingått.

Han såg henne stå vid sjuksängen, hennes rena profil aftecknade sig mot den mörka väggen och det milda allvaret i hennes ansigte, så vackert och dock så olik det glädtiga skönhetsuttryck, han förut sett deri, frapperade honom, så att han blef qvarstående nästan emot sin vilja. Han såg Gunildas små fina händer sluta sig omkring den sjukas på täcket darrande stora grofva hand, hörde hennes röst, då hon klangfullt och fast yttrade:

»Gråt icke; gamle man! Vi skola med Guds bistånd hjälpa dig i ditt bekymmer och dina plågor. Haf blott godt hopp! Se på oss och säg, om du ej tror, att vi äro dina vänner.»

Mannen fäste sina stora insjunkna ögon på henne; att börja med var blicken slö och undrande, men hastigt förändrade sig dess uttryck, blef klart och lugnt; de konvulsiviska snyftningar, som skakat honom, aftogo, och han sade redigt:

»Jag är ej värd det, nej, icke värd det.»

»Åh jo, hvarför icke?» sade Gunilda, och nu log hon ett ljuft leende af tillfredsställelse öfver den förändring, hon frambringat, tog en stol fram till sängen och satte sig på den.

»Se nu vill jag sitta här tills du är riktigt nöjd och lugnad, gamle man! Men säg mig hvad som mest plågar dig? Jag vill veta det, för att säga till doktorn, att han gifver dig läkemedel som hjälper.»

Grefven vågade knappast andas, han fruktade att blifva upptäckt eller störd; men händelsen gynnade honom, så att han fick betrakta taflan, som så tjusade honom, att han tyckte sig aldrig förr hafva sett något dermed jemförligt. Också var den tilltalande såväl för ett ädelt hjerta som för ögat. Gunildas rena skönhet, hennes behagliga gestalt, den hjertats godhet, som uttrycktes i hennes ord, röst och blick, det poetiska skimmer, som omgaf såväl henne som hela situationen var väl egnadt att på det lifligaste beröra en ung man sådan som grefve D — —, och han förmådde knappast slita sig derifrån, då han såg, att sjuksköterskan beredde sig till att gå ut ur rummet.

Innan han återvände in, gick han ut i parken och satte sig på en undångömd bänk, ty det förekom honom motbjudande att genast återvända till de alldagliga små detaljerna, som förekomma i salongen; han ville i enslighet tänka på — när Gunilda varit vackrast antingen i dansen omstrålad af prakt och fröjd, eller utmed den arme, sjuke mannens läger, der hon strålade af oskuldsfull godhet — godhet utan anspråk, storsinnet och omedvetenhet om sitt höga värde förenade; men han kunde icke afgöra den frågan. Deremot uppstälde sig ofrivilligt en annan:

»Hvad är *mitt* ärfda adelskap mot hennes? Jag måste söka att likna *henne*, som anses stå lågt under vår adel. Skall jag väl kunna det? — Kanske kunde jag det med en sådan föresyn och dock — — mina fäders vapensköld får ej fläckas. Fläckas», eftersade han högt sin tanke, »hvad är då glans?» Han hade aldrig förr tänkt härpå och det var mycket, som befallde honom att bortkasta pröfningen af denna sista fråga.

Då Gunilda först, sedan middagsbordet var serveradt, inträdde till gästerna, var hon lugn och blid som vanligt; möjligen låg någon liten allvarligare skiftning ännu kvar i hennes blick efter den sinnesstrid, hon sett utkämpas af den sjuke främlingen; men då hon emottagit grefve D— — —s varmt vänliga hälsning, kom en glad och lycklig stämning öfver hennes sinne, och kindens ros glödde till såsom sommarens rosor vid de klaraste solstrålarne.

Dessa båda unga blefvo grannar under måltiden, och grefven frågade Gunilda, om hon icke fann det något dystert att vistas så mycket bland sjuklingar, som han i dag funnit, att hon gjorde.

Hon svarade derpå helt okonstladt och med tankens återvändande till förmiddagens uppträde:

»Visserligen kan det stundom förekomma mycket sorgliga stunder, men dess gladare känner jag mig sedan, då jag återvänt till glada föremål, och tror mig hafva något litet lindrat de lidande. Detta är väl kanske egenkärt tänkt, men — det gör mig så lycklig.»

»Deruti kan visst ej ligga någon egenkärlek», inföll grefven lifligt och hade hardt när tillagt: jag har nyligen sett bevis derpå, men hejdade sig i tid, ty han ville för ingen del röja sin ogrannligheten att hafva stannat för att se och lyssna; därför sade han i stället:

»Mamsell Helmers uppfattar allt på ett så ädelt och högt sätt, att man kan blifva frestad tro, att englar ännu besöka jorden.»

Dessa ord sades lågt och voro ej ämnade att höras af flere, men åtföljdes af en blick så öppen och talande om beundran, att Gunilda intogs af den innerligaste glädje, på samma gång som hon fann sig lätt förvirrad och urständssatt att svara något på dem.

Under eftermiddagens lopp funno de sällan tillfälle att närma sig hvarandra. Det behöfdes ej heller för deras tillfredsställelse. De hörde och sågo på hvarandra, och om än på afstånd var det en tillräcklig fröjd, och ingen af dem redogjorde för sig betydelsen af denna lyckans förnimmelse. Då de om aftonen skilts åt, tänkte ingen på saknad, endast på hvarandra med samma ljufva glädje, som om de stått på samma punkt i allt. Äfven grefven lät sig berusas af detta ungdomens svärmeri, som flygtigt, men uteslutande håller oss fångna för en obestämd tid, kanske någon gång för hela lifvet.

Hösten framskred, men dess kulna himmel och frögängelse bragte endast nya fröjder åt Gunilda. Hon var nu upptagen i sällskapskretsarne, och det ena nöjet aflöste det andra med ganska korta mellanrum. På de flesta baler sammanträffade hon med grefve D— — —, och öfver allt visade han henne samma öppna hängifvenhet, men det föll icke någon in att reflektera häröfver, som de skulle gjort, ifall Gunilda varit af börd.

Alla tyckte bra om henne för hennes yttre älskvärdhet och visade henne uppmärksamhet därför, att deras förhållande till hennes gynnarinor kräfde det.

Gunilda sjelf sysselsatte sig ej med att tänka öfver dessa förhållanden. Hon hade allt för roligt till att ingå på så djupgående ämnen och bäfvade ej heller tillbaka för erfarenheten, att hon börjat räkna de stunder, hon var tillsammans med grefve D— — —, såsom ljuspunkterna i sitt lif, hvars mellanlänkar blefvo allt mer och mer betydelselösa för hennes hjerta. Det var nu redan kommet derhän, att saknad och längtan beskuggade de ljufva vakna drömmarne. Men likväl var hon långt ifrån känslolös för annat, utan deltog lika ömt i de sjukas och olyckligas öde; endast hennes förra grubblerier öfver, hvilka hennes föräldrar voro, hade undanträngts, och numera tänkte hon sällan derpå, och när så skedde, blott så som när man ser ett tungt moln, öfver hvars verkningar man varit oviss, försvinna från himlen.

En afton fram i November sutto fröknarne K— — — med sin fosterdotter vid en liffig brasa i kaminen. Skymningen var inne, och under den voro de vanligen samlade så der, och medan de gamla systrarne samtalade i allvarsamma ämnen, satt Gunilda på sin låga älsklingsstol litet i skuggan från eldskenet och tänkte på sina egna solljusa intressen. Regnet slog mot fönsterna och ifrån parken hördes mellan blåstens rasande hvirflar en ugglas obehagliga skrik.

Men äfven en sådan afton har sitt behag för den, som sitter omgifven af alla fifvets goda Guds gåfvor, och man kan knappast vara så förvand vid dem, att icke deras stora värde *då* står klart fram och manar till erkännande och tacksamhet. Fröknarne K— — — yttrade dock ingenting om denna lycka — tacksamheten uttryckte sig icke hos dem i ord och lofsånger, hvilka ofta klinga för åhörarens öron, som bjellror uti ett vinterlandskap och med lika afsigt som dessa — att blott låta höra sig. De voro deremot upptagna af tankar på sina skyddslingar, de sjuka i flygeln. Denna kalla och fuktiga årstid samlades der alltid många, hvars helsa ej stått emot årstidernas skiftningar och andra svårigheter, och läkaren på

stället såväl som sjuksköterskorna hade varit mycket upptagna under sista tiden.

»Kristensson kunna vi omöjligt lemna ut för vandring under så svår tid som denna», sade fröken Augusta i afgörande ton. (Kristensson var den sjuke mannen, de för något mer än två månader tillbaka funnit och hemfört under promenaden. Hans sjukdom, som brutit ut i en svår hjernfeber, var nu nyligen häfd, men efterlemnade brutna krafter.)

»O, nej! det vore obarmhertigt», instämde Bernhardina.

»Likväl tror jag, att han längtar härifrån. Han är olik de vanliga sjuklingarne, som gerna taga emot och stanna så länge de få det.»

»Men jag vill tala med Stål om honom; kanske vet han någon utväg, mannen behöfver omvårdnad i flera fall, fruktar jag. Det är icke endast helsa, som felats honom. Gunilda, min flicka, vill du ringa på Classon.» Classon kom och skickades till apotekaren, som snart infann sig.

»Hvad säger doktorn» (Stål benämndes alltid så, då han af husets folk tilltalades) »om Kristensson, att låta honom gå bort nu, är ju föga lämpligt så klen som han är?»

»Ja, han tål ej många stormar, förrän han faller igen. Men här börjar vara trångt om utrymmet, skall jag säga — hvarenda säng upptagen i detta nu.»

»Sådant får likväl ej inverka; platser få beredas hos statfolken», skyndade Bernhardina att säga.

»Nej, på intet vis! Snarare då taga ett gästrum för dem», medgaf Augusta.

»Dessutom», fortsatte »Stål, är han en besynnerlig sälle den här, inbunden och obegriplig, talar ofta om att han måste bort, men vill aldrig inlåta sig på hvar eller hvad han förut varit och lika litet meddela, hvart han ämnar sig. Några papper har han i en gammal plånbok, men äfven under sin sjukdom och yrsel bevakade han den så noga, att ingen fick se dem. Antingen det är något mycket hemlighetsfullt i hans lif eller denna skygga förbehållsamhet blifvit en fix idé, är svårt att afgöra.

Det var med knapp nöd, jag fick honom att uppgifva sitt namn, och hvem vet, om det uppgifna ens är det verkliga.»

»Vi få likväl akta oss att låta dylika misstankar få insteg; åtminstone få de ej *inverka* på vårt handlingsätt. Hvad föreslår Stål angående denne mannen?»

»Jag har redan i tankarne sysselsatt mig med denna fråga och tror, att det bästa man kunde företaga vore att få honom till arbete; men hur det skall tillgå, vet jag icke, då han tyckes obeveklig i sin tystnad, om hvad han förut företagit sig.»

»Har doktorn direkt frågat honom?»

»Ja, men då gaf han ett undvikande svar med så aflägsnande, jag skulle kunna säga stolthet, att jag blef totalt afväpnad.»

»Hvad skall man tro om sådant — —? Tänk om han vore en farlig person!» Fröken Bernhardina sade detta helt tvekande.

»Du menar en brottsling», sade systemen lugnt, »nä väl! Då behöfde han en ännu ömmare och varsammare behandling än under andra omständigheter. Om det blott funnes en väg att få ljus i saken, så skulle man sedan kunna verka.»

Gunilda, som hittills suttit tyst, yttrade nu med ungdomlig tillförsigt:

»Jag vill öppna denna väg, ma chère mère.»

»Du! — Kanske vet du redan något om honom?»

»Nej, men jag kan tala med honom och fråga om allting, utan att han blir ond.»

»Ond — — — det tror jag väl, men tro mig, han tiger», sade Stål.

»Låt mig försöka», bad Gunilda.

»Ingenting hellre mitt barn! Är du ej rädd för honom? Han synes mig nästan afskräckande nu, sedan han kommit upp i sin fulla längd med sina hårda drag och mörka blickar», sade fröken Bernhardina.

Gunilda log ett godt leende och svarade muntert:

»Nej, jag tycker rätt bra om den stackars gubben och tror bestämdt, att han varit en kavaljer i sin ungdom, fast olyckan förändrat honom. Kanna vi blott få honom litet mindre misstänksam så — — — Nå, jag vill försöka att mjuka upp hans sinne. Jag kan ju gå in till honom i morgon efter frukosten, och har jag ej omvänt honom och fått honom att öppna sitt hjerta innan middag, så vore det besynnerligt.» — Gunilda sade detta halft skämtande, men en viss tillförsigt låg dock derunder.

Fröken Augusta svarade med ett litet skratt:

»Hvad ungdomen alltid är förhoppningsfull och — egenkär! Du litar nu *väl* mycket på din förmåga, fruktar jag. Men i alla händelser kunna vi vänta med vår började rådplägning tills i morgon, så få vi se, hvad du förmår. Under hans sjukdom lyckades du alltid besegra honom, och det är väl detta, som gjort dig säker på din makt.»

»Vi få väl se», sade Gunilda, »jag har en liten anfallsplan, som jag ej yppar nu, ty — — —» hon tystnade.

»Ty» — eftersade Stål frågande.

»Ja, jag har stundom erfarit, att då jag inom mig fattat ett beslut och meddelat det åt andra, innan jag utfört det, har jag just derunder förlorat *tron* på dess riktighet, blott därför att jag föreställt mig andras möjliga ogillande deraf; och utan tro och förtröstan lyckas sällan något — det är min öfvertygelse.»

Fröknarna sågo på hvarandra såsom de brukade se, då deras älskling på något sätt öfverraskade dem, men de sade ingenting.

Stål deremot såg mycket förnöjd ut, då han sade:

»Mycket rätt! Hvad vi tviflande begynna går sällan bra, man bör aldrig utmana misslyckandet, ty då tager det hälften af vår energi från oss.»

Stål var mycket stolt öfver Gunilda; han ansåg sig hafva en ej ringa del i hennes intellektuella uppfostran och hade kanske icke så orätt deri. En studerad mans sällskap i det dagliga umgänget blir alltid af ett bildande

inflytande på en ung flicka, såvida mannen har äfven hjer-
tats bildning.

Morgonen derpå hade regnet upphört och November-
solens bleka strålar glänste öfver frukostbordet, då frök-
narne K— — — och Gunilda möttes i matsalen. Då Gu-
nilda serverat kaffet, hvilket hörde till hennes dagliga
åliggande, började fröknarne tala om hvarjehanda dagliga
ännen, men öfvergingo snart till mera allvarliga. Det
fans på deras gods en mängd barn, som gingo allt för
sysslösa, ehuru de voro så försigkomna, att de borde kunna
användas till något lätt arbete, men hvad?»

Föräldrarne voro alla välmående och hyste den åsig-
ten, att, då de ej behöfde låta barnen »sträfv», kunde
dessa gerna få leka och roa sig, och så gjorde de mycken
odygd, och mödrarne gäfvo sig ingen tid till att lära dem
någonting förrän de blifvit »stora och fått begrepp», men
sedan gick det ganska trögt att ingifva dem arbetslust,
och så måste de skicka ut dem att tjena andra, ty de lydde
icke far och mor. Men då de fingo tjänst voro de att
börja med odugliga, liknöjda och tröga, ty den rätta läro-
åldern var förbi och kunde aldrig ersättas.

Gunilda hörde på, och då hennes fostermödrar tystnade,
sade hon blygt:

»Det är ju synd om barnen, att de ej få lära något.
De skulle hafva lärarinnor till dem liksom »*ma chère mere*»
haft till mig.»

»Men det blefve väl dyrt för dem», sade fröken Au-
gusta.

Gunilda satt en stund mycket tankfull.

»Hvad funderar du på?» frågade fröken Bernhardina.

»Jag tänker på barnen», svarade hon rodnande och
tillade blygt: »Kunde de ej allesammans hafva en lärarinna
ihop, så blefve det mindre dyrt?»

Åter sågo fröknarne på hvarandra.

»Vi skola verkligen tänka på den saken», sade fröken
Augusta leende, »och tala med presten derom. Kanske
han kunde verka för något dylikt.»

Om Gunildas mission att öppna den fattige vandra-rens hjerta, nämndes icke ett ord. Fröknarne hade öfverenskommit att öfverlemna detta helt och hållet åt deras fosterdotters eget godtfinnande och började nästan tro, att hon ångrat sitt åtagande, då hon ej talade något om att fullfölja det, men så snart frukosten var intagen, fingo de se henne gå in i sitt rum efter en schal, och då hon sedan gick genom hvardagsrummet, nickade hon och sade:

»Nu går jag», och då nickade de tillbaka, men utan att yttra något. De sågo henne taga vägen öfver borggården och promenera några slag omkring den.

»Se nu går hon väl och tänker öfver, hur hon skall börja tala med honom», sade fröken Augusta. »Hon lyckas nog inte öfvervinna hans liknöjdhet, eller hvad det är som fjettrar hans tunga.»

»Vi få se. Jag hyser godt hopp», sade systemn till-litsfullt.

»Det vore allt märkvärdigt, om så skedde, men skulle vara en verklig lättnad. Jag vet mig aldrig hafva känt en så tryckande tanke i följd af vår välmening, som denne mannens oåtkomlighet och skygghet ingifva. Ibland har jag varit frestad tro, att hans själ icke är mottaglig för någon vänlig rörelse. Hans tacksägelse hafva en fullt anständig form, men äro icke dess mindre kalla som is. Kanske hafva olyckor förvandlat hans hjerta till ett petrifikat.»

»Stackars menniska! då är han dubbelt beklagansvärd. Tänk dig hvilket tillstånd det måtte vara att lefva såsom ett vandrande skelett, känslolös och blind för alla och allt, att känna kroppsliga behof och plågor, utan att någon enda varm lifsfläkt möter, hvart man går, hvarthän tanken famlar efter andlig näring — —.»

»Ja, du har rätt. — Jag undrar verkligen, om Gunilda skall kunna förmå något öfver honom nu.»

Det drog ganska långt på förmiddagen innan Gunilda återkom, och det låg ett visst högtidligt allvar öfver hennes ansigte, då fröknarne sågo henne långsamt vandra tillbaka mot stora trappan, som ledde till deras våning.

»Hon har misslyckats», sade fröken Augusta med öfvertygelse.

»Hon har besegrat honom», förklarade fröken Bernhardina, hvilken uppfångade en glad blick och en liten triumferande nick, just då Gunilda satte foten på första trappsteget och i det samma såg upp till fröknarnes fönster — »men hon har blifvit trött genom sitt ifriga bemödande.»

»Nå, hur gick det?»

Gunilda såg åter mycket viktig ut, då hon inträdde och dröjde med svaret. Det tycktes som ansåg hon sig hafva fått en tung börda att bära. Slutligen sade hon:

»Jag vet ej hur jag bör svara. Den besynnerliga människan har berättat mig hela sitt lefverne, men först måste jag lofva att icke omtala det för någon; därför vet jag ej, hvad jag skall säga.»

»Du skall naturligtvis tiga», sade fröken Augusta, »men du kan säga oss, hur du kom derhän med honom.»

»Helt enkelt på så sätt. Då jag kom in till honom, halfåg han på sängen, men satte sig strax upp. Jag frågade, hur han mädde nu, och han svarade: »Bra nog, men krafterna dröja länge att återkomma.» Derpå teg han som vanligt.

»Men», sade jag, »nu ärnar jag hålla er sällskap en stund och med det samma hafva roligt sjelf också, därför kom jag hit»; och så satte jag mig på stolen vid fönstret.

»Roligt hos mig!» sade han, och för första gången såg jag ett leende tränga sig fram öfver hans tunna läppar. Det var ett högst egendomligt leende, som slutade med en grimas, som var allt annat än söt; men det var dock troligen det bästa han kunde åstadkomma, och jag fann mig verkligen uppmuntrad deraf.

Alltså började jag fråga honom om allt, hvad jag kunde tro han kände till, men som ej rörde honom personligt. Han blef snart lifvad, berättade mig på ett ganska underhållande sätt om flera orter och städer, slutligen glömde han sig och talade om ett lustigt resäfventyr, deri han sjelf varit med. Jag vågade likväl ej visa, hur detta

gladde mig, utan först en stund derefter ledde jag samtalet åter dit och gjorde en fråga i anledning af detta samma äfventyr angående honom sjelf, men nu tycktes hans slutenhet vara borta. Jag fick fråga allt hvad jag ville, från den tid han var tio år och mistade sina föräldrar tills nu i dag. Stackars man! Det var väl, vi fingo honom hit, och nu har jag lofvat honom passande arbete för hans återstående lifstid.»

»Du lofvat — —» sade fröken Augusta och fäste en förvånad, men icke ogillande blick på sin skyddsling. —

»Ja, *ma chère mère*; ty det vore obarmhertigt att ej gifva honom det, — därför vet jag, att mina beskyddarinnor icke neka, hvad jag ärnar bedja om.»

»Så-å!» sade båda frökvarne leende, »få vi nu först och främst veta, hvad det är fråga om.»

»Jo», sade Gunilda, och hennes unga vackra ansigte strålade af godhet, »vi talade i morse om barnen, som ej hafva sysselsättning och ej få lära. — Denne gamle man kan blifva lärare för dem, och får han blott ett litet hus att bo uti, förtjenar han sig sedan uppehälle derigenom.»

»Ack, låt honom det, den gamle olycklige!» Hela Gunildas person var en bild af bönen, då hon sade detta.

»Kära barn! har du gjort dig underrättad, om han passar för en sådan befattning; det måste allra först vara klart.»

»Ja, han kan mer, än barnen behöfva lära.»

»Nå, då skola vi just i afton fara bort till pastor L—s och höra, hvad han tänker om saken.»

Gunilda flög från den ene till den andra, kysste deras färade kinder och dansade sedan ett slag kring golfvet.

Ser ni! Ser ni! Jag har besekrat er alla.»

Hon var så hjertligt glad, att det fans blott ännu ett, som skulle kunnat skänka henne en större fröjd.

Och hos kyrkoherden blef det sålunda uppgjordt, att Kristensson skulle få anställning som skolmästare på godset. Frökvarne ville gifva honom lön, men han skulle hafva föda och husrum, der han undervisade barnen, än hos den ene, än hos den andre, samt de närboende samlas, der han för tillfället var stationerad. Kyrkoherden tyckte visserligen, enligt den tidens allmänna mening, att allt detta var temligen onödigt, men vågade ej göra några särdeles invändningar, då såväl frökvarne K — — — som deras anförvandter inom pastoratet voro inflytelserika och höga personer. Alltså lofvade han att anställa ett litet förhör och en slags examen med Kristensson samt derefter vara frökvarne behjelpig med att ordna och intressera folket för saken.

På hemresan om aftonen sade fröken Augusta till sin syster.

»Jag är verkligen glad åt den här idén och framför allt, att vår kära Gunildas håg och böjelse så lätt riktas åt den enda trygga väg, som står henne öppen till en lycklig framtid. Något önskvärdt giftermål kunna vi ej våga hoppas, äfven om hon erbjöds ett i vissa fall antagligt parti, hvilket numera är än mindre troligt, sedan hon kommit i en annan umgängeskrets, hvilket aflägsnar henne från simplare bekantskaper.»

»Ja, oafsedt allt annat är det mest glädjande att se bevisen på hennes goda hjerta; och den verksamhet, som gör oss så nöjda utan familjelif, kan och skall med Guds hjälp blifva äfven hennes lugna lott i en framtid samt ersätta all den ovissa lycka, som giftermålen bjuda», sade Bernhardina.

»Du har rätt, syster. Vi kunna ej önska oss ett bättre resultat af hennes uppfostran och ställning till oss. Betänk om hon blifvit kär i någon underordnad person Afven om hon kunnat tillåtas gifva sig med honom — huru obehagligt för oss att nödgas lemna henne åt sitt öde eller ock genera oss med umgänge i ett simpelt hus och se henne fästad der, då vi likväl.» Båda syst-rarne nickade betydelsefullt, och fröken Bernhardina till-

lade med en röst, som tydligen höjdes för att höras längre än inuti vagnen: »Då vi likväl hafva henne mycket kär.»

Fröken Augusta log ett stolt leende och sade:

»Just det! Vet du nu hvad vi skola göra?»

»Nej, hvad då?»

»Jo, vi skola kalla den blifvande undervisningen för *Gunildas skola*. Den skall derigenom roa henne mera, och kanhända kunna vi tillåta henne taga någon liten befattning med den t. ex. vid axamen, då hon kan utdela små gåfvor åt de snällaste barnen; tror du ej, att vi sålunda ännu mera dana hennes sinne för att följa vårt eget exempel och taga samma mål som vi till lifsuppgift? De äro många nog, som gifta sig ändå, och man behöfver ej sitta som en nolla i lifvet, fastän man ej har man och barn.»

»Åh nej», gaf fröken Bernhardina till svar, »och likväl vet jag icke, hvad vi t. ex. skulle tagit oss för, om vi ej haft medel i händerna att följa våra önskingar. Som fattige hade vi väl ändå blifvit nollor, kära du!»

Fröken Augusta besvarade ej direkt den frågan, och ej heller var det just så lätt att göra det, då på den tiden nästan ingenting »gick an» för en fattig fröken annat än blifva nådehjon i släkten eller ock försmäкта i den mest undångömda vrå, som kunde uppletas.

»Vi skola ej låta Gunilda blifva fattig — som du vet!» sade hon lite kort, och nu voro de framme vid borggården, hvarigenom samtalet afbröts.

Grefve D — — — var general; han var framstående som militär, rik, gift inom den högre aristokratien och den samma af hela sin själ tillgifven. Hans enda barn var den unge grefve D — — —, och denna liknade sin far, så mycket telningen kan likna trädet, från hvars rot den skjutit upp, men liksom dennes späda topp skiftar i ljusare färg än det gamla trädets krona, så låg ännu i ynglingens hjerta en lätt väckt känsla af vekhet och mottaglighet, äfven för andra rörelser än dem, han insöp

i hemmet, och hade han lefvat ett halft sekel senare, skulle ingenting, hvarken fördom eller fåfänglig äregirighet, kommit att skymma den sanne ädlingens mest framstående drag. Såsom det då var mest brukligt i adliga hus, uppfostrades den unge grefven i föräldrahemmet, och de skickligaste informatorer, som var möjligt uppsöka, fingo förtroendet att leda hans studier. Ingenting, som kunde odla hans sinne eller skänka honom talanger uraktläts.

Sin militära bana började han redan i vaggan och tog sin officersexamen, hvartill på den tiden fordrades långt mindre än nu, vid mycket unga år, fastän han i jembredd med förberedelserna till den studerat såväl lefvande språk som musik, hvilken senare särdeles roade honom, och för hvilken han besatt mycket anlag.

Bekantskapen med Gunilda väckte nya, aldrig förr anade känslor i hans själ, för hvilka han icke gjorde sig någon närmare reda, utan öfverlemnade sig till en början sorglöst åt de ljufva intryck, den unga flickan framkallade. Han blef drömmande och tyst och öfverraskade sig stundom sjelf så upptagen af tankar på henne, att han glömde alldeles bort än ett, än ett annat af sitt lifs vanliga sysselsättningar och förströelser. — Men snart började detta milda svärmeri öfvergå i längtan att återse Gunilda oftare. Han kunde ej finna några bestämda utvägar härtill emellan de nöjen, vid hvilka de i sällskapslifvet sammanträffade, men försökte på långa promenader taga sig anledningar komma i . . . holms närhet, och då det dervid en gång lyckats honom finna henne ute på promenad med doktor Stål, blef han sedan outtröttlig i att, när det obemärkt kunde ske, färdas den milslånga vägen, antingen till häst eller fots, och lyckades det då, att han fick se Gunildas ljusa klädning emellan träden eller hennes i vinden fladdrande hattband; då intogs han af en så stark glädje, att endast den nästan heliga vördnad, Gunildas oskuldsfullhet ingifvit, kunde afhålla ifrån ett hejdlöst utbrott af hans känslor.

Ifall Gunilda vid dessa tillfällen var ensam ute, då

gingo de vid hvarandras sida under oskyldigt prat, till dess hon påminde sig, att hennes besök väntades i sjukrummen, eller något annat, som låg inom gränsen af hennes pligter, måste passas på; och då i afskedsstunden kunde det hända, att han vågade låta en skymt af sitt inre obestöjadt framträda uti några varma ord, en handtryckning eller en eldig blick, och hvilket det än var, jagade det en rosensky från hennes hjerta upp på kinderna, och det var likasom en solstråle gjutit samma färg öfver allt, hvad som mötte henne, ännu långt efteråt.

Men om doktor Stål var Gunilda följaktig vid dessa möten, då botaniserade de tillsammans, samtalade och resonnerade öfver hvarjehanda ämnen med honom, och grefven iakttog en ännu större återhållsamhet, genom att ännu mindre visa sina känslor.

Stål iakttog noggrant dessa skiftningar och uppfattade dem såväl som deras grundorsaker fullkomligt klart. Han, som redan är nämndt, en upplyst och erfaren man, han hade icke glömt sin egen ungdom eller ungdomens känslor; tvärt om var han ännu varmhjertad och deltog lifligt i hvad som rörde sig omkring honom. Hans egen historia var i korthet följande:

Tidigt faderlös och endast genast sin mors outtröttliga sträfvan underhållen vid skolan, men utan möjlighet att vid akademien kunna fortsätta sina studier, hade han valt apotekarevägen. Under det han försörjde sig sjelf genom sitt arbete såsom apoteksgosse och derunder flitigt läste på provisors-examen, sammansparade modern genom sitt ringa lönade, men flitiga arbete allt hvad som genom försakelse kunde läggas undan, men det drog dock långt om innan detta förslog att bereda sonen tillfälle genomgå apoteks-examen, och han var öfver trettio år, innan han slutat denna; utan att han dervid kunde våga hysa förhoppning om att någonsin få eget apotek. Likväl beslöt han, med denna okufliga viljekraft, som tillhör en och annan, men är ganska sällsynt, försöka. Han började nemligen nu att på egen hand studera läkarevetenskapen och gick häri ganska långt; derefter begynte han att äfven praktisera

såsom läkare, hvarigenom ett och annat arvode kom honom till del; dock, ehuru han genom den strängaste sparsamhet aflade något af sina löner, skulle det åtgått en half mansålder för att samla ett tillräckligt kapital till inköp af apotek, hvarför han beslutade genom giftermål med någon, som egde en om än obetydlig förmögenhet, förkorta tiden af sin beroende ställning och nå målet för sina önskningsar.

Ända dittills var hans tid allt för träget upptagen att tillåta honom någon beröring med qvinligt umgänge. Då andra besökte nöjen eller deltog i familjkretsarnes förtroligare umgänge, då satt han vid sina böcker och fördjupade sig i studier. De enda förströelser han tillät sig var en och annan ensam promenad utåt landet, der han lifligt hängaf sig åt sin enda njutning: den att lyssna till naturens rika språk och fördjupa sig i dess underbara harmonier. Som hans principal var gammal ungarl och i yttersta grad qvinnohatare, blef hans gamla döfva husjungfru, förutom hans egen mor, hvilken han nästan afgudade, de enda qvinnor han lärt känna; och som dessa båda voro ytterligt praktiska, men utan ringaste poesi i hvarje yttre förhållande, hyste han blott tvenne föreställningar om qvinnan, nemligen den högsta möjliga moderskärlek och det mest utpräglade tjenstenit, tvenne ytterligheter, som visserligen voro ganska animerande att studera äfven för en épouseur; men likväl var vår apotekare ganska brydd, då han först började se sig om efter sin blifvande kära hälft. Att hans förstånd och beräkning härvid voro de enda bevekelsegrunder, han erkände såsom gällande, må ingen förtänka honom; men såsom vanligtvis sker, bedrog han sig på dessas uteslutande kraft och blef kär i en flicka, utrustad med all möjlig älskvärdhet, men utan pengar.

Detta oförutsedda fall bringade honom i en svår belägenhet. Att gifta sig med en fattig flicka var allt för oklokt; att göra det med någon annan än den, som vunnit hans hjerta, sedan han erfarit kärlekens magt, ansåg han både motbudande och oriktigt. Situationen var svår nog. Men då man är stadd i den hårdaste strid, och det var

Stål nu, sedan han blickat in i hjertats ljufvaste lycka, utan hopp att kunna någonsin uppnå den, kommer stundom något alldeles oförutsedt, som likt blixten ur molnen lyser i mörkret och visar föremålen för vår i natten irrande blick.

Just vid den tiden hade frökvarne K— — — börjat sina barmhertighetsverk mot menskligheten genom att inrätta ett sjukhem och voro för detta ändamål i behof af en person, som var på en gång hemma i apotekskonst och äfven användbar såsom läkare i de vanligaste fall. Denna plats blef Stål erbjuden på fördelaktiga vilkor. Det var en lugn, angenäm verksamhet för honom, och lönevilkoren voro så liberala, att han kunde bespara hälften af lönen utan att ålägga sig några synnerliga uppoffringar. Han tog därför farväl af sitt förre lefnadsmål, eget apotek och äfven af sin unga kärleksdröm.

Om i hjertats mest undanskymda cell någon liten hoppets solstråle syntes på möjligheten att, genom sina blifvande herskarinnors godhet och inflytande, något framdeles kunde vara att hoppas i det senare afseendet, är svårt att veta; men det är oftast så, på det vi må så småningom vänjas vid vårt öde för att kunna bära det. Säkert är emellertid, att han icke ens för sig sjelf erkände något sådant, utan fattade den föresatsen att redligt och ömt medverka i den menniskovänliga verkningskrets, hvori han ville med själ och hjerta blifva en medlem; en föresats, den han aldrig svek, utan allt fastare omfattade, ju tydligare han erfor, att deri låg en försonande kraft mot hans eget missöde.

Två år derefter gifte sig den flicka han älskat, och sedan hyste han ingen varmare känsla än den för sina lidande likar och tillgifvenheten för frökvarne K— — —, hvilka med allt skäl skänkte honom ett oinskränkt förtroende tillbaka. Vid den lilla Gunilda fästade han sig genast efter hennes upptagande som fosterdotter med ett broderligt och ömt deltagande, han följde alla hennes själs utvecklingsperioder och utsådde goda nyttiga frön, der någon lucka fanns i hennes uppfostran, som borde

fyllas. Hon blef honom snart, och allt mera ju äldre hon blef, en ren vederqvickelse i lifvet, och han räknade de stunder de voro tillsammans såsom angenäma hvilopunkter från dagens arbete.

Men sedan grefve D— — — uppträdt i Gunildas väg, var han intagen af farhågor. — Det låg i klar dag för hans blick, att dessa båda unga gingo en hård pröfning till mötes; han förmådde ej afvända denna, och han frågade sig derföre endast: huru skola de uthärda den? Icke ens försöka gifva en varning, ansåg han lämpligt, ty han förstod, att deras känslor just i omedvetenheten om det djup och det allvar, de innehöllo, icke skulle låta hejda sig af en tredje person; de måste, oskyldiga som de voro, flamma mot skyn, tills verdens iskalla hand lade sig emellan dem och himlen och för alltid skilja dem åt.

Så trodde han, och till stöd för denna förmodan hade han verdens och isynnerhet den tidens bördsfördom. *Hvad* skulle väl kunna besegra den? Nej, ingen sannolikhet syntes derför.

Strax efter nyåret börjades Gunildas skola. Folket var till en början icke mycket böjdt för denna nya idé. Deras lynnes tröghet och fädernas sed gjorde dem obenäma till hvarje rubbning från det gamla; men de vågade ej heller uppresa sig emot fröknarne K— — —s önskan, som understöddes af socknens pastor, och snart nog försonade de sig med saken, hvartill ej ringa bidrog, att deras patronessor sjelfva kommo att öfvervara en och annan lärostund, samt att Gunilda då alltid var med och ofta roade sig med att förhöra barnen deras lexor, att gifva dem upplysningar och på flere sätt uppmuntra dem. Gunilda betraktades härigenom af både unga och gamla med den slags halförgudning, som ej sällan kommer ungdom, parad med skönhet och godhet, till del.

Gamle Kristensson hade blifvit en annan människa. Han förrättade sitt åliggande med tålmod och ihärdighet

samt fördref de stunder, som icke upptogos af skolgörö-
målen med hvarjehanda lättare slöjdarbete. Visserligen
bibehöll han sitt tysta och slutna väsende, men då han
satt omgifven af sina elever lyste intresse och nit lifligt
ur hans anletsdrag, och han förklarade hvad som lästes
på ett sätt, som förtjenat mera erkännande än den tidens
okunnighet medgaf. När så Gunilda kom och på sitt
hjertegoda sätt samtalade med honom, då spred sig ett
nästan mildt leende öfver hans hårda ansigte, och han för-
säkrade, då hon frågade, huru han fann sig, att något
bättre kunde aldrig hända honom, än hvad som inträffat,
samt att hans största önskan vore den, att vår Herre ville
kalla honom till sig, innan denna plats och verksamhet
togs ifrån honom, eller öfverskred hans krafter.

Förrän vintern tagit slut, kom en bjudning från fri-
herrinnan — — —hjälm till Gunilda att göra henne ett
längre besök innan vinternöjena togo slut.

Det är svårt att afgöra, antingen friherrinnan härmed
mest afsåg sitt eget nöje eller Gunildas, ty hon var varmt
fästad vid den unga flickan och njöt af att se henne om-
kring sig.

Kanske ville hon välja denna tid dertill blott för att
kunna bereda Gunilda en ersättning för det behag, hon
spred åt friherrinnans hem, genom att förskaffa henne för-
ströelser så väl i staden, som låg nära intill, som i säll-
skapskretsarne på landet.

Emellertid fick Gunilda tillåtelse att resa. Fröken
Augusta t. o. m. följde henne dit, och besöket bestämdes
att få utsträckas, tills friherrinnan sjelf återförde sin unga
gäst.

Hur klappade icke Gunildas hjerta af fröjd, hennes
kinder glödde, hennes blick strålade, då hon hörde denna
fråga afgöras. Säkert komme hon att få vara på det
tjusande . . . by fram till våren, och hvilka förhoppnin-
gar sammanknöt sig ej dermed. Hon skulle få komma
på baler, få dansa, vara tillsammans med ungdom, och så
kunde det nog hända, att grefve D — — — träffades rätt
ofta, ty han vistades nu i staden. Det var derföre hon

ej sett honom på ganska länge, ty fröknarne K— — —s herresäte låg flere mil derifrån.

Gunilda lofvade med förtjusning att skrifva hem och berätta om all ting, och det må väl ursäktas henne, att hon just icke var särdeles ledsen vid afskedet från fröken K— — —, fastän denna ömt sade henne, att det blef mycket tomt der hemma, likväl tilläggande: »Vi unna dig dock så gerna, att du får roa dig, lilla vän!»

Vecka efter vecka kom sedan ett långt bref från Gunilda till hennes beskyddarinnor. Brefven andades den lifligaste glädje under beskrifningar om hvarjehanda, ungdomens vanliga nöjen, allt måladt med idel förtjusning till grund, men derjemte röjande en ovanlig erkänsla och tacksamhet för den lycka, hon egde, som hos fröknarne K— — — måste framkalla både tillfredsställelse och glädje.

Dessa bref fick Stål alltid del af, och de gjorde honom visserligen nöje, men den entusiasm, som talade ur dem, kom honom lika fullt att bäfva.

Han ensam förstod, hvarpå all denna fröjd hufvudsakligen grundade sig

Fram i Mars månad kom ett bref. Det var betydligt kortare än de förra, och som skäl derfor stod der:

»Friherrinnan talar om att snart resa till . . . holm, då jag naturligtvis kommer med, och jag har nu begynt längta hem.»

Detta yttrande förundrade på intet sätt fröknarne K— — —; de endast logo förnöjdt och sade:

»Det kära barnet älskar oss allt bra mycket. Alltid är hon vår största glädje!»

De visste och äfven Stål var säker om, att Gunildas yttrande var ren sanning, men *han* anade derjemte att till denna plötsliga längtan måste finnas något särdeles skäl, och han blef orolig, men yttrade ingenting derom.

Marssolens varmaste strålar smälte bort den sista isen, då friherrinnan hjelms gråa spann syntes närma sig holms borggård. Fröknarne K— — — sågo det från sina fönster och skyndade ut i vestibulen för att möta de

kära ankommande. De voro så hjertligt glada att återfå Gunilda, att de t. o. m. i första ögonblicket glömde bort friherrinnan, men denna skrattade godmodigt och sade:

»Jag undrar ej på er. Jag har kanske allt för länge beröfvat eder denna lilla klenod, men kom och tacka mig, som likväl låter henne komma tillbaka *nu*. Det är ovisst, om jag beslutat mig därför ännu på länge, hade jag ej tyckt mig förnimma någon dragkraft åt hemmet och varit rädd att blifva för enträgen. Här är hon *nu*.»

»Vi äro oändligt tacksamma», sade fröken Augusta med värdighet, icke allenast för din godhet att själf föra hem vår älskling, utan äfven för all välvilja mot henne.»

Ja, nu var Gunilda hemma — lika vänlig, älsklig och vacker som någonsin och likväl så olik sig mot då hon reste bort. Hvari denna olikhet bestod, var svårt att säga. Hennes fostermödrar sågo den icke ens, åtminstone ej i det första återseendets glädje, men Stål, som anat det förut, blef bestört, då han fick se henne. Han såg tydligen att hennes själs största fröjd blifvit störd. Strålarne i ögat voro matta, den första ungdomens berusande glädjedoft låg ej längre öfver hennes ansigte, själfva gestaltens rörelser hade erhållit en förut aldrig sedd, dröjande långsamhet, och då hon visade någon liflighet, förekom den icke fullt naturlig.

En ytlig betraktare skulle dock ej kommit till dessa anmärkningar och lika litet de, som icke sett henne under det sist förflutna årets lopp; men för Ståls granskande ögon var det, som om han först sett henne stående i dalens skugga, derefter förflyttad högt upp på en af alpernas höjder i klaraste solbelysning hardt nära himlaranden och nu åter under dalens djupt beskuggande träd.

Kände hon sig själf så? Han var derom öfvertygad, men hvad hade då inträffat? frågade han sig.

Långt sedan alla andra på . . . holm gått till hvila, lyste ljusskenet utåt parken från Gunildas kammare. — Ack, hvad hon längtat efter denna ensamhetens ljufliga, om ock vemodsfulla hvila, då ingen förställning påfordras för att hålla hjertats känslor undan för främmande blickar!

Länge satt hon i sin soffa orörlig som en bild, derpå gick hon till sin byrå, uppläste den mekaniskt, öppnade en af de innersta lådorna och framtog den lilla ask, hon fått af dalkullan, satte sig vid bordet, der ljusen stodo, och aftog långsamt det snöre samt papperet, hvarmed hon omslagit dessa relikter.

Det var nu längesedan hon såg eller ens tänkte på sin moders — denna städse okända, hemlighetsfulla moders-gåfvor; hennes känslor hade varit inom en trollding, som utestängt allt annat, men den var nu bruten, tycktes det — hon förebrådde sig sin glömska och medan hon höll hvar och en af de obetydligheter, som utgjorde hennes enda modernearf, föll en och annan stilla tår på dem, och då hon en stund betraktat dem, sade hon hviskande med en djup suck: »Moder! dessa minnen af dig skola hädanefter vara mina käraste klenoder. Hade du lefvat — — o, då skulle *du* hjälpt mig!» — Derpå sjönk hon ner mot bordet, lutande ansigtet i händerna under det häftiga, nästan konvulsiviska snyftningar skakade hela hennes kropp.

Några dagar senare kom grefve D — — — dit på afskedsvisit. Han skulle nemligen nu företaga den på den tiden vanliga resturer i Europa för att fullborda sin uppfostran i främmande land.

Han var der helt kort, och de få ögonblick, han sammanträffade med Gunilda, antydde ingenting af något ovanligare förhållande dem emellan. Hans hållning var endast mycket allvarlig, man skulle kunna säga vördnadsfull, och hon syntes vänlig, men fullkomligt lugn, kanske blott något blekare än vanligt.

Tvenne år voro gångna. — Gunilda var tjuogoett år. Hon hade under dessa år varit mycket upptagen af arbete, ty det var någon, som förstod att endast tvingande omständigheter till tankekraftens verksamhet kunde bibehålla hennes själs helsa. Denne person var Stål, och han var

den ende, som anade hennes inre, ehuru han icke erfarit eller fullt kunde inse, *huru* dess lugn blifvit stördt. Han förstod äfven, att på det mest obemärkta och dock mest verkande sätt hålla en tygel på hennes tankar, häruti likväl kraftigt understödd af hennes goda hjerta och böjliga sinnelag, som gjorde, att hon villigt följde hvarje hans anvisning, antingen den gälde biträde vid sjuksängarne, utarbetningen af någon ny anordning för hennes skola eller långa promenader under studier i botaniken. Deremellan uppmanade han henne att läsa böcker, dem han utvalde med godt omdöme. Då härtill kom, att fröknarne K — — tog henne i anspråk dels som sällskap, dels för att öfva henne i hvarjehanda lättare husliga befattningar jemte deltagande i sällskapslivets fordringar, samt att friherrinnan hjelm kom och tog henne ut i världens förströelser, så blef hennes tid i sanning beständigt upptagen. Men på så vis gick den äfven lättare och hastigare undan, än som blifvit fallet, om hon öfverlemnats åt sig sjelf och inflytandet af hvad som passerat. Hvad detta var visste ingen, icke ens den redlige och klarsynte vännen Stål, ty han förmäde ej klart bedöma, huruvida det var endast saknaden och farhågan öfver en lång skilsmessa eller något annat af mera bestämd natur, som förflyttat Gunilda direkte från himlens portar ner på jorden igen. Deremot röjde hon tydligt, att hon återfått aldeles samma lynne och drömmier som vid den tid, hon forskade efter hvilka hennes föräldrar voro, och så var det. Gunildas längtan derefter hade åter vaknat till full kraft och började uttränga andra minnen. — Ätminstone trodde hon så sjelf.

En dag då hon smugit sig ut ur allas åsyn — något som Stål med nästan otrolig energi sökte förekomma — och satt sig in i bokskogen med hufvudet böjdt mot handen och så försänkt i tankar, att hon icke hörde, att någon med stadiga steg nalkades, förrän Stål stod invid henne och i munter ton frågade: »hvad har vår lilla skogsdufva nu att fundera på?» reste hon sig beslutsamt upp och svarade i en på en gång bestämd och bönfallande ton:

»Jag skall evigt anse som ett bevis på sanningen af den vänskap och godhet, herr Stål i allt annat visat mig, om jag får ett öppet svar på de frågor, som sysselsätta min själ hvarje stund.» Hon fattade båda hans händer och såg med sina härliga, melankoliskt bedjande ögon in i hans, och som hon så stod framåtlutad emot honom, i min och åtbörd lifligt uttryckande ett barns utsägliga trängtan att höra något om sina föräldrar, var hon svår att emotstå.

»Säg, hvilka äro eller voro de, som jag får kalla min fader och moder? Mitt hjerta säger mig: herr Stål kände dem.»

En tung smärtsam suck höjde Ståls bröst; det kändes honom hårdt och obarmhertigt att nödgas afslå en *sådan* bön af en *sådan* bedjande, men han måste det likväl.

»Om mitt hedersord är lemnadt som garanti för obrottslig tystnad — hur bör jag då handla härvid?» — sade han, och det var ej förgäfvets, han vädjade till Gunildas rättkänsla. Hon släppte hans händer, sänkte sitt hufvud bedröfvad och svarade undergifvet:

»Tiga. — Men», tillade hon och såg åter upp, »är denna tystnad förbehållen för *alltid*?»

»Ja, såvidt det icke *kan* framdeles blifva annorlunda, och då skall jag tala utan uppmaning.»

Gunilda vände sig litet åt sidan, hon tycktes behöfva några ögonblick att hemta sig; derefter gingo de tillsammans tysta hemåt.

En vinterdag voro frökvarne bortresta på morgonen; de skulle ej återkomma förrän sent om aftonen och erbjödo derföre Gunilda att åka med till prestgården, hvilken de passerade eller att, om det roade henne mera, bedja prestens döttrar komma till holm, men hon afslog det, föregifvande, att hon ärnade sysselsätta sig med att läsa och skriva bref.

På förmiddagen såg Stål henne göra ett ovanligt kort besök i sjukrummet; då hon gick förbi hans fönster observerade han, att hennes ansigte bar spår efter tårar, och att det var nästan marmorhvitt. Han blef orolig och be-

dröfvad, men ville likväl icke störa henne. Kanske saknaden, ovissheten eller hopplösheten, hvilkendera det än var, som höll hennes ungdomslif fjettradt, behöfde någon gång låta smärtan fritt bryta ut.

I skymningen blef likväl hans oro för stark. — Tänk, om han skulle kunna på något sätt finna en, om ej tröstande så åtminstone försonande eller afledande idé! Att hon allt för länge öfverlemnade sig åt sorgen, kunde han icke gilla, och dessutom hade det ett par gånger förekommit honom, som skulle hon varit nära att och i behof af att meddela sig, — men icke haft mod dertill. Någon gång skulle väl slutligen detta mod komma, och just nu vore ett lämpligt tillfälle, tyckte han.

Alltså gick han upp och fann dörrarne upplästa. Kommen till salongen hörde han Gunildas mjuka rena röst sjunga:

En sol ändå
 Skall återstå —
 Från hjertats djup
 Dess strålar gå
 Till fjerran vän
 Och lysa än.
 Fast år förgå
 Med snö och köld...
 O, minne! Blif mitt hjertats sköld
 Du bilden hittills troget gömt.
 En engel den bevakat ömt.

Det låg en stilla undergifvenhet i de tonfall, hvarmed hon beledsagade orden, hvilka, liksom melodien, voro honom alldeles främmande. »Männe hon skrivit vers och komponerat sjelf», tänkte han, »och till hvad kan jag då sluta af dessa ord? Hon talar om minnet som en sköld.... Ja, härpå blir jag ej klok. Skall jag störa henne eller vända tillbaka? Det är knappast rätt att spionera på hennes musikaliska utgjutelser».... Men nu steg hon upp från instrumentet, och då gick han in.

Då de utbytt några vanliga fraser och satt sig till-

sammans vid ett med tidningar och böcker fylldt bord, frågade han helt à propos, om hon visste, huru länge unge grefve D— — — kom att stanna borta. Hon rodnade lite, nästan omärkligt och svarade med en undrande blick på frågaren:

»Två år, tror jag, åtminstone ej kortare tid.»

»Den unge mannen är mycket angenäm. Säkert är han saknad af många», fortsatte Stål, som tyckte sig kunna fortsätta samtalet, sedan öfver ett år passerat efter hans afresa, utan att han nämnt honom förut.

»Utan allt tvifvel är han det», svarade Gunilda mycket allvarsamt med sänkta ögon och ett svagt försök att le; men derpå blef hon tyst.

»Hans far är en äkta adelsman och mycket stolt, har jag hört sägas, men jag känner honom ej personligen.»

»Han har säkert skäl att anse sig mycket förnäm, och hans son liknar fadern helt och hållet — till det yttre åtminstone.»

Gunilda sade detta liksom med någon nervös hastighet, men Stål beslöt ej låtsa något derom, ty han ansåg, att, om hon kunde förmå sig till full upprigtighet, skulle det göra hennes hjerta godt, och möjligen kunde han gifva något råd; därför fortsatte han:

»Har Gunilda varit i deras hem?»

»Ja, en gång på visit med friherrinnan hjelm.»

»Der var väl ståtligt? Var unga grefven hemma då?»

»Nej, han var borta. Det syntes mig mycket magnifikt i allting, men något stelt och dystert. — Grefvinnan D— — — var ej lik friherrinnan hjelm, och gamle grefven jollrade med mig på ett sätt, som jag icke förstod.»

»Hur så?»

»Jo, som om jag varit» — — — Gunilda var villrådig om rätta ordet, men sade slutligen: »Som jag varit en enfaldig barnunge och inte aderton år.»

»Hvad sade han då?»

»Jag minnes ej så precis. — Det var först blott skämt, men skulle väl sedan föreställa galanteri, tror jag, ty han

märkte af mina svar, att jag trampat ut barnskorna; så förekom det mig åtminstone.»

»Gunilda var ej fullt belåten der — hör jag!»

»Jo, det var jag ändå, ty jag visste förut eller anade min underlägsenhet. Grefve D— — — s äro dock ej af högre adel än friherrinnan, men troligen af mera stolt sinnesart. Säg mig, herr Stål, hvad bör man företaga med den sjuka qvinnan i *M.* 3? Hon plågas af svår oro. Går det ej an att gifva henne några stillande medikamenter?»

Härmed var samtalets gång tvärt afbruten, och som Stål sjelf genom exempel lärt henne detta sätt att komma ifrån ett ämne, måste han foga sig häri.

Men nu voro de två åren slut, och om grefve D— — — s hemkomst hade ingenting försports.

Mången ville påstå, att Gunilda icke var på långt när så vacker som vid sitt första uppträdande i stora världen, men likväl hade hon under sista tiden gjort en eröfring, hvarigenom hennes skönhetsmagt tydligen röjdes.

Fröknarne K— — — hade för någon rättsfråga anlitat en af ortens skickligaste jurister, v. häradshöfding Holt. Denne var en något öfver trettioårig man af ganska rekommenderande yttre och godt anscende. Hans far var lagman, egde en ej obetydlig förmögenhet, mycket inflytande och umgicks med de förnämsta af adeln.

Redan vid sitt första besök på . . . holm blef han frapperad af Gunilda, och derefter försummade han intet tillfälle att finna en förevändning till resor dit, och för hvarje gång visade han mera tydligt sin växande böjelse.

Fröknarne observerade snart, »hvad klockan var slagen», och voro högeligen belåtna. Gunilda deremot förblef fullkomligt passiv och visade detta tydligare och tydligare i samma mån som hennes tillbedjare blef varm och innerlig mot henne.

Han kunde ej vara blind för hennes likgiltighet, men

tycktes fast besluten att icke förlora hvarken mod eller tålmod, säker att segra till slut. Måhända byggde han denna säkerhet på de grunder, som föreföllo osvikliga: sin egen fördelaktiga ställning, frökvarne K— — —s öppet visade gunst och Gunildas ohållbara plats i den societeten, hon nu endast genom sina beskyddarinnor tillhörde.

Huruvida han tog hennes hjerta till dess fulla kraft med i beräkningen, syntes temligen ovisst. Snarare är troligt, att han var af dem, som tänka: »Får jag blott hennes hand, skall jag nog sedan veta att eröfra hennes kärlek.»

Emellertid dröjde det ej länge innan äfven lagman Holt kom på visit, hvarunder han på det vördnadsfullaste anhöll att en annan gång få medtaga sin familj, hvilket förekommande bifölls af frökvarne, och sålunda uppstod snart ett lifligt umgänge mellan dessa båda hus, och hela Holts familj skänkte Gunilda den mest utmärkta hyllning, utan att hon syntes deraf det ringaste berörd.

»Mamsell Gunilda har så många intressen i hemmet. Detta är ganska vackert och högst ovanligt af en så ung flicka, men — —» Häradshöfding Holt yttrade detta en dag, då han tillbringat halfva förmiddagen på . . . holm och först vid middagsbordet såg henne.

»Men», upprepade Gunilda frågande.

»Det framkallar saknad och, ursäkta min egoism, jag önskar ofta att människokärleken icke så här uteslutande beherskade alla känslor.»

»Den gör det, tyvärr, ej heller, om det ock så kan förefalla», sade Gunilda öppet, men med en blick, som tydligen sade: Dig rör dock ej detta. Holt fäste likväl mera vikt vid orden än blicken; han förstod eller trodde icke på ögonspråket och svarade derföre med glädtighet:

»Jag vill hoppas, att så är, men hvarföre då alltid i handling visa motsatsen? Jag har ännu aldrig sett mamsell Gunilda tillåta något eller någon ens för en sekund få företräde framför de pligtmässiga företag, mamsell Gunilda åtager sig, och att så uteslutande egna hela sin ungdom åt en verksamhet, som dock måste stå på sidan om

en ung qvinnas naturliga böjelser, det är nästan ett ofattligt förhållande.»

Gunilda eftersinnade, innan hon svarade, och under det hon så satt och lugnt betraktade honom, var hon obeskrifligt intagande.

»Kanske», sade hon dröjande, »kommer detta sig deraf, att mina handlingar icke äro i tillfälle omfatta något *mera kärt*. Och dock, som härads höfdingen vet, är jag ju ute och roar mig rätt mycket ibland.»

Första delen af detta svar kunde af en mycket egenkär person blifvit uttydt till egen fördel, men Holt var icke så inbilsk, att han tog någon bestämd förhoppning derur, dessutom var han för mycket människokännare för att tro, att Gunilda, som framför allt hade den finaste qvinliga blygsamhet i hela sitt väsende, skulle yttrat sig så, om just *han* varit *mera kär* för henne; tvärtom blef han för första gången orolig och tvekade, huru vida han skulle få ega denna skatt af ungdom och alla qvinnans bästa egenskaper, hvilka, han var fullt öfvertygad derom, tillhörde Gunilda.

Under fortgången af måltiden var han ovanligt tyst, knappast förmådde han beherska sig så mycket, som höfligheten fordrade, och såsom vanligt är under dylika omständigheter ökades hans kärlek till den unga flickan, ju mera han öfverlemnade sig åt tvifvel.

Redan tidigt på eftermiddagen reste han derifrån, och vid afskedet framstod det klarare än någonsin förr, hur verkligt förälskad han var i Gunilda.

Sedan äfven hon lemnat fröknarne K— — — började de samtala.

»Jag är verkligen orolig öfver att Gunilda kan stöta lyckan ifrån sig», sade fröken Bernhardina.

»Jag önskar, att han måtte vända sig till oss först med sitt frieri och ej dröja allt för länge. Hans afsigt är otvetydig.»

»Men tänk, om Gunilda svarar nej! det ser ej bättre ut. — Tvinga henne går ej an.»

»Hon måste väl taga skäl. Fördelarne äro så stora

och påtagliga, att icke ens en ung flicka kan förbise dem. Dessutom har hon alltid följt våra önskningsar.»

»Ja, men de hafva aldrig förr uttalats i ett sådant fall.»

»Bah! — Jag åtager mig den saken Holt är ju en utmärkt angenäm ung man, och allt förenar sig dessutom till hans fördel. Det vore ren galenskap af henne att ej antaga ett anbud, då det jemte alla andra förmåner betryggjar hennes ställning i samhället och tillförsäkrar om ett rum i societeten, det hon nu visserligen innehar, men som efter vår död troligen stänges.»

»Ja, du har rätt, endast genom detta giftermål skall hon komma i nivå med den klass, hon bör tillhöra. Jag önskar till Gud, att allt vore väl bestämdt.

»Jag tror, vi kunna vara obekymrade», förklarade fröken Augusta stolt.

Fröken Bernhardina såg något tviflande på sin syster, men sade ingenting.

Det behöfver knappast tilläggas, att äfven Stål observerat Holts afsigter på Gunilda; han beslöt genast att studera denne unge man i grund och botten, ty han förutsåg, hvad som komme att följa nemligen det, att frökarnarne K— — — på det ifrigaste skulle önska och befrämja hans förening med deras fosterdotter, och i den händelse något skäl fans, som talade häremot, var han redo att upptäcka detta samt befria sin favorit från ett giftermål, det han mycket väl visste ej var förenadt med hennes hjertas böjelse; men fastän Stål redan länge och djupt forskat i Holts karakter, fann han ingen direkt grund till någon missbelåtenhet. Visserligen syntes honom ibland, att han var i saknad af hvarje den ringaste antydning åt ett högre själslif, men såsom blott och bart meniska i detta ords vanliga mening, utan tanka på en sublimare hjertats ädelhet, än hvad verlden i allmänhet fordrar och gifver, var han t. o. m. förträfflig, och denna brist, som Stål trott sig finna, skulle af frökarnarne K— — — troligen aldrig bemärkas och säkerligen i alla händelser icke uppfattas såsom något väsentligt fel, fastän Stål hellre

sett deras ljufva vårblomma i en helt annan atmosfer än den, som bildas *endast* af fördelaktiga ekonomiska och samhällsförhållanden.

Det dröjde emellertid nu ganska länge innan Holt åter besökte . . . holm, och skälet dertill var, att han fann sig missbelåten såväl med sig sjelf som Gunilda och framför allt började tvifla på sina aktier hos henne, dem han förut ansett stå ganska högt.

»Hvad kan hon då hafva emot mig?» frågade han sig — »har jag inte troget visat mitt tycke för henne? Har hon väl något val? Alla dessa adelsmän, som hylla hennes vackra utseende, skola aldrig bevärdiga henne med en tanke på giftermål, det måste hon inse, ty hon har godt omdöme.»

(Holt hade aldrig sett henne tillsammans med grefve D— —; i annat fall hade han lätt insett skälet till hennes likgiltighet.)

Han var ej nöjd med sina egna känslor, ty stoltheten förbjöd honom vara enträgen, och allt sedan tvifvel om seger uppstått hade hans böjelse för Gunilda antagit en hetsig, lidelsefull karakter, som alldeles vek ifrån hans åsichter om manlig värdighet och omöjligt lät förena sig med hans ställning till en flicka, som, huru älsklig hennes personlighet än var, dock genom sin hemlighetsfulla härkomst stod ett godt trappsteg lägre än han sjelf; att han ville glömma detta sista förhållande för det förra, ansåg han som höjden af högsinnad fördomsfrihet.

I följd af dessa stridiga orsaker beslöt han att beherska sin gryende otålighet och med en förständig mans kraft i viljan låta frågan hvila på den punkt den hunnit, tills han vunnit seger öfver sig sjelf — och mera lugn kunde taga den i närmare öfversigt.

En dag kom Stål in till damerna, som voro församlade i hvardagsrummet.

»I går hemkom unge grefve D— — från sin utländska resa», sade han och lät sin blick hvila på Gunildas ansigte, hvilket icke förrådde någon sinnesrörelse. Visste hon det förut manne? tänkte Stål, som väntat något tecken till öfverraskning, men hur skulle hon kunnat

veta det förrän någon annan? Han hade ju helt tillfälligtvis hört några arbetare tala derom.

»Hvilken glädje för hans föräldrar», sade fröken Bernhardina.

»Det skall blifva intressant att höra honom tala om sin resa», sade fröken Augusta. Gunilda deremot sade ingenting.

Stål hade gerna tilltalat henne, men då han närmare betraktade hennes drag, fann han i dem ett uttryck af strid, den han ansåg behöfva få tid att lägga sig; den hade ej genast trängt till ytan, men nu var det klart att inom bords kämpade oron.

Hon höll dock ut, till utseendet lifligt upptagen af ett handarbete, hvars verkställande fordrade hastiga och jemna rörelser af händerna; men då detta mekaniska arbete af en tillfällighet för några ögonblick afbröts, tyckte han sig se, att den höjda handen darrade. Gunilda skyndade dock att låta den få hvila emot bordet och såg rädd upp omkring sig. Stål såg då ut, som om han alls ingenting märkt.

Han ville lemna henne fullkomligt i fred för märkbara observationer och började ett samtal med frökvarne, som upptog hela deras uppmärksamhet. Sjelf hade han sett nog, utan att likväl kunna bestämdt afgöra arten af Gunildas känslor.

På eftermiddagen samma dag bad hon, att få gå till sina skolbarn, och då intet hinder mötte därför, gick hon helt tidigt. Skolan var för tillfället nära herrgården, hvarför hon kunde till fots begifva sig dit. Hon afhörde undervisningen som vanligt, men derefter lemnade hon tvärt emot sin vana barnen åt sig sjelfva. Hon var ej i dag böjd för att åse deras lekar, än mindre deltaga i dem. I stället följde hon Kristensson till hans lilla kammare och påminde honom om ett gammalt löfte, att, när hon önskade det, gifva en fullständigare berättelse om sina förra öden.

Nu behöfde hon något annat, än hvad som rörde sig

i hennes eget inre att tänka på, och en aning sade henne, att hon kunde få det af den gamle skolläraren.

Hvad han förut meddelat henne, var egentligen endast rörande honom sjelf; att han var son till en fattig prest, förlorade sina föräldrar redan vid 11 års ålder, och då ingen sedan åtog sig hans uppfostran, och han dessutom var för barnslig att önska fortsätta de studier, fadren börjat med honom, kom han först som bodbetjent i en handel och sedan såsom uppappare i ett hotell samt blef slutligen lakej åt en grefve, från hvilken en vän till denne fick honom med sig såsom uppappare å utrikes ort. Denne sistnämndes namn hade han ej sagt, men mycket annat angående hans person, som intresserat Gunilda, och hvarom Kristensson lofvat fortsättning.

Gunilda blef ej ringa förundrad, då Kristensson på hennes då väckta fråga, hvad hans siste husbonde hette, svarade, att han hade samma namn som hennes beskyddarinnor, fröknarne K— — —.

»Kanske är det deras bror?» sade hon; »han är också utrikes. Hvarför har ni ej sagt dem detta?»

»Jag antog, att min käre husbonde ej ville det, ty, om så varit, hade han sagt mig, att han hade systrar här och skickat en helsning till dem; därför har jag tegat och skulle ej yppat namnet, om jag ej erfarit, att mamsell Gunilda icke går med rapporter till dem.»

»Hvarför lemnade ni herr K— — —», frågade Gunilda förundrad; »är han död kanske?»

»Nej, och jag hade aldrig öfvergifvit honom, om jag inte öfverväldigats af hemsjuka; min läkare påstod, att den enda bot, som fans för min sjukdom, var att komma hit igen; dock vete Gud, om det hjälpt, ifall icke händelsen fört mig just till denna trakt och i barmhertiga menniskors väg; isynnerhet som den rikliga reskassa jag fått, blifvit mig fränstulen på öfverfarten till Sverige.»

»Men, kära Kristensson!» fortsatte Gunilda förundrad, »hvilket nöje skulle det ej vara för fröknarne att tala med er, om han är deras bror. Ni borde ej vara så förbehållsam i detta.»

»Möjligen skulle jag inte varit det, om ej min gode husbonde, efter allt hvad som kunde förmodas, haft någon hemlighet, den han var angelägen om att dölja. Jag kan ju icke veta, huruvida han vill hafva sin vistelseort känd här; och om han blott på afstånd är slägt med dem eller af andra skäl ej vill, att de veta något om honom, så bör ej jag komma emellan — derföre bönfäller jag om tystlåtenhet.»

»Jag skall tiga, men säg mig, skref han aldrig hit?»

»Aldrig till något fruntimmer, men just nu påminner jag mig, att han skref till en herre med namnet Stål — adressen har jag glömt, eller fäste jag föga uppmärksamhet vid den — möjligen är doktorn här densamme, och bref till fröknarne låg väl då inuti hans.»

»Troligen», sade Gunilda tankfullt; kort derefter tillade hon: »Tala nu mera om honom! Var han lik frök-narne?»

»Nej, det tycker jag just inte. Hans lynne var ofta dystert, och ibland sågs han taga fram ett litet, mycket litet porträtt, det han ständigt bar på sig; han satt då och betraktade detta långa stunder, och vanligen slutade de med några tårar på västen, om han trodde sig obemärkt.»

»Säg ni aldrig detta porträtt», sade Gunilda ifrigt.

»Jo, en gång då han var sjuk, kom jag till att få se det. O! det var ett ansigte så vackert, så vackert! Jag har blott sett en enda tafla, hvarvid det kan liknas, och blott ett lefvande ansigte, som kan jemföras dermed.»

»Hvilken tafla då, och hvilken lefvande menar ni?» frågade Gunilda nyfiket.»

»Jag såg en gång i Rom, då jag var med min herre i ett museum, en stor målning föreställande en helig qvinna, jag minnes ej namnet; och på denna tafla tänkte jag genast, då jag såg porträttet, jag vet egentligen ej, hvori likheten bestod, men jag kände mig vid båda dessa tillfällen såsom då man står framför Guds altare i en kyrka — deri bestod likheten.»

Kristensson tystnade; det tycktes på hans drag, som

om han nu lefde helt och hållet i minnet, ty han sammanknäppte händerna och blickade andaktsfullt framför sig, utan att ögonen hvilade på något visst föremål, men de fylles af tårar.

»Hvad är det?» sade Gunilda med mild röst. »Hvad kan komma er att se så der bedröfvad ut?»

»Det vill jag säga mamsell Gunilda», sade han och strök med näsduken öfver ansigtet, »hvarje gång jag påminner mig detta porträtt, och *huru* min herre betraktade det, då tycker jag mig förstå, hur han höll henne kär och aldrig kunde finna lyckan här på jorden utan henne. Minnet af ett sådant utseende kan icke ens i döden blekna bort — det är min tro, mamsell Gunilda!»

»Stackars man! Men kanske var hon en mor eller syster till honom. Ni vet ju ej förhållandet annat än gissningsvis?»

»Jag vet att hon ej varit hvarken mor eller syster till honom, ty ingen lefvande qvinna, hur skön hon än var, fick någonsin en blick sådan, som han gaf porträttet.»

»Men säg mig, hvem är det lefvande väsende, som påminner om denna bild? Har han ej sett henne?»

»Troligen ej, ty det är mamsell Gunilda sjelf.»

Gunilda spratt till, utan att just veta hvarföre; detta sista yttrande berörde hennes hjertas innersta känslor; hon rodnade, men kunde ej få fram ett enda ord på en lång stund; först sedan Kristensson tillagt, att hon var nästan fullkomligt lik porträttet, och att, om hon ej vore så olika klädd, skulle han kunna tro, att det varit taget af henne, blef hon återförd till samtalet och frågade drömmande:

»Hvad drägt bar då porträttet?»

»Alldeles lika med våra kringvandrande dalkullor», sade Kristensson, utan att se, huru Gunilda intogs af sinnesrörelse.

»O, min Gud!» tänkte hon, »det var min mors bild. Jag känner det.» Hon tryckte handen mot sitt bröst, men Kristensson fortsatte:

»Jag förmodar dock, att hon ej varit en sådan, utan snarare, att min herre möjligen sett henne i denna kläde-drägt vid något maskerad-tillfälle, och att hon låtit porträttera sig i den för att göra honom ett nöje. Nå, detta är blott en gissning af mig, som kommit till derföre, att min herre var mycket förnäm och säkert ej skulle sett så der på en helt simpel kulla.»

Gunilda satt stum; det var henne omöjligt att göra flera frågor, och hvad skulle hon väl frågat? Ämnet, som mest intresserade henne, var uttömdt, och ändamålet med hennes besök var öfver all förväntan vunnet. Hon hade fått en ny tankeledning, som sysselsatte henne, så att allt annat för tillfället undanträngdes.

Gunilda vandrade långsamt hemåt, grubblande öfver hvad hon hört. Hon sammanlade detta med dalkullans besök hos henne och de helsningar, denna framfört från hennes mor; hon ville sammanslå dessa båda underrättelser, men fann dem ej fullt öfverensstämmande. Att en dalkulla var hennes mor, tyckte hon vara klart nog, men härvid stodo tankarne stilla.

Denne förnämte herre, som vistades utrikes, föga syntes det henne troligt, att han varit gift med en simpel dalkulla, än mindre, att han lemnat sitt barn utan sitt skydd och namn, och tänk om han vore fröknarnes bror. Men denna tanke förkastade hon genast. Säkert var han blott en aflägsen släkting till dem, och de bref, han skref till en herr Stål, gingo till en annan med samma namn. Denna mening försökte hon antaga som troligast, ehuru sammanställningen af tillfälligheter förekom besynnerliga.

Ett obetydligt stycke väg från hemmet mötte hon Stål. En obestämd oro hade manat honom att gå henne till mötes, och han blef ingalunda öfverraskad öfver att finna henne blek och nedstämd, ehuru han ej kunde ana, hvad som senast upprört henne.

Då de gått en stund tysta, sade Gunilda plötsligt:

»Hvarför vistas fröknarnes bror ständigt utrikes?»

Frågan kom oväntadt; de hade högst sällan talat om

denna person, och allra minst hade Gunilda börjat ett samtal om honom, som blott en gång under hennes uppväxt besökt sina systrar, och då var hon tillfälligtvis borta, hvarför Stål förundrad betraktade henne, innan han besvarade en fråga, som han i synnerhet *nu* fann ganska besynnerlig.

»Han är för närvarande anställd såsom minister i Paris. Hafva aldrig frökvarne nämnt detta?»

»Nej.» Gunilda fann först i detta ögonblick högst förunderligt, att hennes beskyddarinnor sällan och blott i förbigående nämnt sin bror, och hon beslöt forska efter orsaken, hvarför hon strax tillade:

»Är det ej ett godt förhållande mellan syskonen, efter som de icke mera sysselsätta sig med hvarandra? Jag tycker de skulle tala om och brevexla med honom. Det gjorde åtminstone jag, om jag hade en bror.»

»Stackars barn», tänkte Stål, »säkert brinner en djup längtan i hennes hjerta efter någon nära anhörigs kärlek i stället för dess egen gömda glöd — —»; men Gunildas frågande blickar hvilade på honom, han måste svara henne.

»Förhållandet dem emellan har alltid varit det allra bästa; men de hafva varit mycket skilda genom den verksamhet, brodern har.»

»Är han gift?» — Gunilda visste ej hvarför hennes röst stockades i halsen vid uttalandet af dessa tre ord.

»Nej», blef det enstafviga svaret.

»Har han ej heller varit det?»

»Inte det heller.» — Stål fixerade henne nu, så att hon lätt rodnade af fruktan, att han genomskådade hennes afsigt, men det var honom ännu icke möjligt; han kunde icke ana, hvad som nu rörde sig i den unga flickans själ; han hade trott henne vara helt och hållet upptagen af andra tankar.

Åter blefvo de tysta.

»Skrifver han till herr Stål ibland?» sade Gunilda hastigt.

»Ja, ibland. Hur så?» frågade Stål förundrad, men Gunilda svarade ej härpå, kanske observerade hon inte frå-

gan; hon förblef nu tyst och började vara så märkbart frånvarande, att Stål knappast kunde locka fram mera än ja och nej.

En alldeles ny tanke gick upp för henne och ju mera noggrant hon sammanlade allt hvad hon hört, dess djupare blef blekheten på hennes kinder och det melankoliska uttrycket i hennes ögon.

Stål var villrådlig, om hvad han borde tro. Att Gunilda blifvit mycket nära berörd af nyheten om greve D— — —s hemkomst, det hade han tydligt sett, men om det var glädje eller någon annan känsla, som låg till grund därför, vågade han ej afgöra. Visserligen hade det förut förefallit honom som hennes saknad var åtföljd af hopplöshet, men det kunde här äfven vara fråga endast om ovisshetens tvifvel och en med hennes varma natur förenlig ömtålighet för smärtan af en så lång skilsmessa. Han visste att hon denna dag icke ärnat företaga någon längre utflykt; alltså beslöt hon sig dertill af en särskild orsak — antingen för att ostörd och obemärkt få öfverlemna sina känslor åt fröjd och hopp, eller ock för att i ensamheten under sin vandring bedja Gud om mod och kraft.

Stål gick icke ledd af någon otidig nyfikenhet att möta Gunilda, men han hade gjort till sin uppgift att studera hennes känslor endast för att, då så påfordrades, såsom vän stå vid hennes sida, och det syntes honom nu troligt, att hon rätt snart skulle behöfva ett stöd Men hennes frågor under senaste samtalet förbryllade alldeles hans iakttagelseförmåga och skarpsynthet. Hvad kunde just nu, då han trodde henne upptagen af helt annat, hafva väckt hennes intresse för fröknarnes bror? Det var något fullkomligt nytt och främmande hos henne, som han ej kunde förstå, och som slutligen kom äfven honom att gå tyst; men då de hunnit framemot borggården, stannade Gunilda plötsligt och vände sig tvärt emot honom, sägande med en ton och min, som voro oförklarliga för den, som ej kände till, hvad hon hört af Kristensson:

»Var icke fröknarnes bror här, då jag ännu var barn, och såg han mig då här?»

Frågan var i sig sjelf ej något besynnerlig, med det sätt, på hvilket den framsades, och den vigt, Gunildas hela utseende visade, att hon fäste vid svaret, blottade hennes afsigt och återkallade Stål till varsamhet; men huru kunna ljuga inför denna bönfallande och forskande blick, och ett undvikande svar eller rent af tystnad blefve det samma som medgifvande till hennes tysta, men tydliga aningar; hastigt beslöt han, att just med ett fullt öppet svar och genom att ej fästa ringaste vigt vid det eller Gunildas upprädda utseende lemna henne på samma punkt af okunnighet i hvad hon önskade veta.

»Jo, han besökte . . . holm under den tid, då det beslöts att lilla Gunilda skulle blifva fröknarnes fosterdotter; han såg mamsell Gunilda då och gillade sina systrars beslut.»

Men härvid måste nu frågorna stanna och Stål vann sitt syfte.

Gunilda såg modfäld och osäker framför sig, och hennes följeslagare började skyndsamt ett samtalsämne på likgiltigare område.

Några dagar derefter kom bjudningsbref till Gunilda från hennes ständiga gynnarinna, friherrinnan . . . hjelm; hon skref bland annat:

»Unge grefve D— — är nu återkommen och i följd deraf blir här en serie nöjen, dem jag tycker böra roa min lilla favorit. Kom därför snart! Jag skrifer särskildt till dina beskyddarinnor och ber om lof för dig — —»

Fröknarne K— — logo så oändligt och förnöjdt. Nu skulle deras älskling åter få roligt och detta glädde dem alltid; de observerade ej, att hon nu syntes helt och hållet passiv, ty de voro redan vana att se henne långt mindre svärmande för dessa utflykter än under deras första begynnelser; dock hade Gunilda alltid med mera liflighet

än nu emottagit dylika inbjudningar, ehuru väl den jublande fröjden länge varit borta.

»Du skall få resa om ett par dagar», sade fröken Augusta, då hon vek samman brefvet, som hon läst högt för sin syster.

»Den kära vännen!» tillade fröken Bernhardina, »hon glömmet aldrig dem hon håller af. Skola vi följa Gunilda dit?»

»Det kan ju få bero på, huru vi äro disponerade då, och på hur väderleken gestaltar sig. Nu, Gud ske lof, är Gunilda så försigkommen, att hon kan skickas ut ensam, om vi äro indisponibla för tillfället.»

Kort derefter kom Stål in. Han meddelade genast det ankomna brefvets innehåll och fästade en forskande blick på Gunilda, som temligen allvarsamt satt vid sybordet, men knappast hade hon uppfattat, att han ville genomskåda henne, innan hon med en lätt rodnad öfver kinderna, leende på ett egendomligt sätt, började samtala med honom om, att han säkert tyckte henne vara nästan väl gammal nu för de yra nöjen, hon hittills deltagit uti: »Jag medgifver också», så slutade hon, »att jag ej är så mycket begifven på dem som förr; kanske skulle jag t. o. m. utan saknad kunna lemna dem för alltid; men det är ett stort nöje och *ett*, som jag aldrig blir för gammal till, att få komma till friherrinnanhjelms. Likväl ärnar jag bedja henne att en annan gång ej välja just tiden för en serie nöjen, då hon är så älskvärd och vill se mig.»

Fröknearna blefvo något öfverraskade, men fäste sig ej särdeles vid detta yttrande; Stål deremot förekom det ganska märkvärdigt och han kunde ej uttänka någon annan förklaring än den, att det besvärade Gunilda att återse grefve D— — —, eller ock att hon, fruktande en förändring i hans känslor och inseende, att hon i så fall hädanefter borde och ville helt och hållet lemna nöjena der han fans och undvika hvarje sammanträffande, ville hafva detta yttrande sagdt förut för att ej *då* väcka någon förundran.

Emellertid blef Gunilda, som det syntes, mera upp-

lifvad för resan de följande dagarne; hon gick ända derhän, att hon bad få resa så snart som möjligt, och då resdagen kom, var hon otålig som ett barn, innan vagnen körde fram.

»Då hon återkommer, vet hon sin dom», tänkte Stål, »men hur det än blir, blir det strid»

Gunilda reste ensam denna gång, ty frökvarne erhöllo underrättelse, att deras affärsbiträde ärnade komma dit en af dagarne. Detta föll sig ganska olägligt, tyckte de, ty det såg ut, som om Gunilda ville undvika härads-höfding Holts dervaro och frökvarne önskade just motsatsen; men saken kunde ej denna gång afhjelpas, då hon fått löfte att resa, och Holts tid var för mycket upptagen för att en ändring af tiden för hans besök borde ifrågasättas.

Gunilda var af naturen öppen och hennes uppfostran hade icke gjort henne till aktris, men likväl fogade omständigheterna, att hon måste lära beherska sina känslor och dölja dem. Det var att börja med jungfrulig blyghet, som kom henne att icke vara fullt upprigtig mot sina beskyddarinnor angående sitt hjertas innersta angelägenheter; sedermera vaknade stoltheten och gjorde henne förbehållsam; denna förbehållsamhet betingade en viss förställning inför alla, som till en början var henne lika motbudande som svår att eröfra, men så småningom lyckades hon deri och ingen mera än hennes vän Stål blef i tillfälle att följa skiftningarne i det lif, som tycktes framflyta helt och hållet utan stormar.

Men antingen Gunilda icke ansåg det löna mödan att försöka framstå i en falsk dager inför mannens forskande öga, eller hon fann en tröst i att någon förstod henne utan ord, allt nog, hon förstälde sig minst inför honom, då ingen mera var närvarande. Kanske skulle det komma en dag, då han fick hela hennes förtroende; men det kunde likväl ej blifva förrän hon fann sig så uttröttad och så modlös, att all kraft och beslutsamhet voro borta, och hvad skulle dessförinnan inträffa?

Stål nästan grubblade på denna fråga, men att den

stunden nalkades, då han fick hennes bikt, och då han måste uppsöka en utväg för den unga flickans vacklande beslut, det tyckte han sig tydligt inse.

Gunilda reste och Holt anlände; han var vid sitt inträde något échaufferad och fastän vanligen icke precis som en öppen bok för allas ögon, syntes det tydligt, att nu rörde sig något ovanligt inom honom. Han helsade med halft förtrolig vördnadsfullhet på de båda damerna och såg sig omkring med en frågande blick, hvilken tydligt sade: är här ingen mera; men han gjorde ingen anmärkning deröfver, att Gunilda saknades, förr än vid middagsbordet; — troligen hade han väntat att der få se henne, men då han sett sitt misstag, tycktes han endast med ansträngning kunna dölja sin misräkning.

»Jag hoppas, mamsell Gunilda befinner sig väb», sade han dröjande.

»Ja, vi hoppas åtminstone det», svarade fröken Augusta, hvilken såg ut som hon delade sin gästs känslor, »men hon är borta hos friherrinnan . . . hjelms på en liten tid.»

Holt, som i dag var kommen helt och hållet ur sin hvardagliga, affärsmessiga takt, rodnade och frågade ytterligare:

»Har kanske fröken Gunilda varit der länge?»

»Nej, hon reste för ett par dagar sedan.»

Holt fumlade med gaffeln så, att den klingande föll ner till golvet, och en betjent skyndade fram att ersätta den med en annan. En tystnad uppstod, men det var lätt att gissa till de tankar, som rörde sig hos hvar och en; de stodo tydligen att läsa i miner och åtbörder, ehuru man trodde sig dölja dem för hvarandra. Holt tänkte: Således var mitt bref framkommet före afresan — — —.

Fröknarne tänkte: Vi måste förklara, att här ej är ett undvikande i fråga, men huru, då det ej kan ske direkt?

Det föll sig mera svårt för den ceremoniela fröken Augusta än för hennes mer välvilliga än taktmessiga syster, som efter en stunds eftersinring tyckte, att här måste något sägas.

»Det är ganska tomt för oss att sakna vår lilla vän i vårt hem, men friherrinnan . . . hjelm hade nu särskildt bedt oss om henne och fått löfte redan för en vecka sedan.»

Denna lilla afvikelse från sanningen tyckte fröken Bernhardina sig böra göra för den goda sakens skull, och ingen kunde tycka annat än att ändamålet här borde helga medlet. Hennes syster såg i detsamma upp på gästen liksom för att intyga det, som blifvit sagdt; men kanske var det egentligen för att oförmärkt observera, hvad verkan yttrandet hade, och hon fick skäl att blifva nöjd, ty ett par skarpa veck mellan ögonbrynen utjemnades, och efter högst ett par sekunder sade han helt enkelt:

»Jag hade hoppats att i dag få se herrskapets krets fulltalig . . . det är nu ganska länge, sedan jag hade äran af ett sådant nöje.»

Härom var nu ingenting vidare att säga än en alldaglig fras, att det verkligen var en sällsynthet nu på det sista att få emottaga häradshöfding Holt, och fröken Augusta lät ej detta uteblifva; härefter tog bordskonversationen en alldaglig vändning.

Men fram på eftermiddagen, efter en stunds pinsam tystnad — en af de der stunderna, då den ena känner i luften, att den andre har något på hjertat, som är svårt att komma ut med, och denne andre vändas efter ett lämpligt inledningsord, utan att finna ett sådant till reds i sitt minne — steg Holt otåligt upp från den bekväma emmastol, han intagit midt emot soffan, der fröknarne K— — — sutto; han kände i dag icke det allra minsta igen sitt eget kära jag; han som aldrig varit i förlägenhet för hvad han *ville* yttra, han, som tvärtom vid många tillfällen gjort sig känd såsom lycklig talare, han var nu förlägen som en skolgosse inför dessa gamla damer, som visserligen voro öfver honom i rang, men dock alltid visade *honom* en tydlig välvilja och aktning; och att det han ville förklara för dem skulle blifva med välbehag afhördt, det var han säker om, på grund af sin egen person, sin fars anseende och förmögenhet och slutligen äfven i stöd af deras fosterdotters isolerade läge, då de sjelfva ej mera funnos till.

Hvarifrån kom då denna tvekan?

Han gick ett slag öfver golfvet, hans tinningar buldade starkare än hans hjerta, det måste han erkänna, men det kom sig af förargelsen öfver hans tafatthet vid detta tillfälle.

Fröknarne började småprata med hvarandra för att lemna gästen full frihet, men det störde honom ändock och han tänkte: snart tilltala de mig och börja ett samtalsämne, och då är det förbi för i dag, och i dag har jag föresatt mig, att det skall ske.

Är det icke stundom liksom en ond och en god genius samtidigt anfäktade oss under dylika tillfällen, och som om vi under den andliga kamp, de framkalla i vårt inre, förmå ingenting förr än den ena uttröttat den andra, och som om stundom hela vårt öde beror på hvilket af dessa osynliga väsenden, som är det svagaste.

Vid ifrågavarande tillfälle tycktes den godas magt segra, och i samma ögonblick tyckte Holt, att han varit obegripligt blind, som ej insett, att det var den enklaste sak i världen, inte det allra minsta svårare nu, än om Gunilda själf varit hemma och mottagit bekännelsen om hans afsigter; kanske snarare tvärt om, ehuru han hela tiden harmats öfver ett motsatt förhållande.

Visserligen vore det allt bra mycket angenämare att få se in i hennes vackra ögon, höra hennes blyga ja — o. s. v., än att få ett troligen ofullständigt svar af ett par gamla tanter; men det ena först, det andra senare, och sedan han nu i dag afgjort det viktigaste, var det ju endast det angenäma till nästa gång.

I dag utså, i morgon skörda! — tänkte han, gick raskt fram och intog sin förra plats.

Alla obefogade betänkligheter flydde, och fullkomligt ogenerad sade han, vänd till de båda damerna:

»Det var min länge närda afsigt att i dag tala så väl med mamsell Gunilda som hennes vördade beskyddarinnor om en sak, som ligger mig ömt på hjertat det gäller min lifligaste önskans uppfyllande — hela min lycka — och att den hvilar i edra händer, har troligen ej för-

blifvit någon hemlighet under senare tid; jag har hvarken kunnat eller haft för afsigt att dölja mina känslor, men deremot har det stundom förekommit mig, att de mötts med någon kyla från mamsell Gunildas sida — en återhållsamhet, den jag likväl icke ogillar i hvad som helst.» — Han gjorde här ett kort uppehåll, och såg i fröknarnes ansigten, hvad han dessutom aldrig en minut betviflat, nemligen en upprigtig belåtenhet; derefter fullföljde han lugnt:

»Säg mig, om jag haft den lyckan tillvinna mig det förtroende, som ensamt bör kunna gynna mina redliga afsigter att, på samma gång jag söker egen lycka, äfven bereda mamsell Gunildas?»

»Ingen kan hafva förtjenst eller vunnit det i högre grad än häradshöfding Holt», försäkrade fröken Augusta, och i systemens af vänlighet lysande blickar lästes samma mening tydlig och klar.

Holt fattade båda damernas händer och kysste dem under en djup bugning och dessa ord:

»Min eviga tacksamhet härför!»

»Hvad Gunilda beträffar», tillade fröken Augusta åter, »så få vi ej döma efter hennes barnsligt passiva väsende . . . Här kan icke gerna ligga något hinder derunder, då hennes hjerta hittills varit fullkomligt fritt. Det enda möjliga motstånd, som kan väntas, är, att hon måhända behöfver något längre tid att besluta sig för ett utträde ur den ovanligt länge bibehållna barnsliga verld, som tyckes tillhöra henne i hög grad ännu — —»

»Mamsell Gunilda synes mig i flera fall vara ganska långt kommen, och jag hoppas derföre, att hon ej skall frukta för en plats inom lifvets allvarligare område, och derigenom fördröja den sällhet, jag tror att vi, som förenade med hvarandra, kunna hoppas», invände Holt, och fröken Augusta, som vid detta tillfälle påtog sig att ensam föra ordet, svarade med lite högtidlighet i tonen:

»Detta är något, som endast Gunilda sjelf må afgöra. Vi kunna nu endast försäkra, att edert anbud hos oss ej

röner något ogillande, utan skola vi rätt snart samtala med vår fosterdotter härom, om detta är eder önskan.»

»Jag är ytterst tacksam och glad att således hafva de bästa förespråkare. Är det måhända djerft att fråga, huru snart jag kan få hafva äran återkomma hit för att erhålla min dom?»

»Vi kunna icke alldeles genast taga hem Gunilda, men hennes bortovaro skall afkortas så mycket som möjligt och — — — ja, jag vill med några ord skriftligen underätta, då hon kommit hem; blir ej detta bäst?»

»Jag öfverlemnar mig tryggt i fröknarnes beskydd och emotser med längtan den post, som tillstädjer mig skynda hit.»

Derpå rekommenderade Holt sig och reste derifrån.

Det behöfver knappt sägas, att fröknarne K — — —, redan efter en veckas förlopp, beslöto att ej längre sätta den värderade friarens tålmod på prof. De bestämde sig för att båda resa för att hemta hem Gunilda och med det samma hos deras bepröfvade vän, friherrinnanhjelms, nedlägga förtroendet af deras stora belåtenhet med hvad som skett.

Att Gunilda kunde hafva skäl att göra ringaste invändning häremot, tyckte de vara så orimligt, att, fastän fröken Bernhardina förut haft en tanke på möjligheten af något sådant, alla farhågor i så fall voro bortvisade såsom otroliga. Det var ju en verklig lycka, detta anbud! Vid det allra bästa lynne anlände de till resans mål och omfamnade fosterdottern med mer än vanlig värma.

Äfven Gunilda syntes ovanligt glad vid deras ankomst. Samma längtan att få återvända till det lugna hemmet, som förr en gång uppstått hos henne, hade åter kommit på, och nu visste hon, att hon fick följa sina moderliga vänner tillbaka.

Så fort middag och kaffe voro intagna, satte man sig förtroligt till ro tillsammans i det hvardagliga förmaket. — Händelsen var så gynsam som möjligt mot dem, ty ingen annan främmande var på platsen, och baronhjelms var bortrest.

Friherrinnan var vid sitt lifligaste lynne, och med ungdomlig glädtighet började hon tala om, hur hon kände sig föryngrad af Gunildas närvaro. »Jag lefver och känner med henne» — sade hon — »då jag ser henne i dansen, eller hör henne sjunga och vara glad, och jag kan försäkra, att hon gör sig allmänt afhållen bland oss. Jag kan gerna låta henne höra det, efter som det ändå ej lär vara möjligt att få henne egenkär eller bortskämd; sjelfve grefve D— — —, som nu varit ute och sett så många, förklarar, att en älskvärdare flicka finnes ej på jordklotet. Ja, rodna nu, lilla vän! Det är en stor utmärkelse af honom, han med sin fina bildning och smak. Lyckligtvis var det till mig han yttrade sig så; hade de unga damerna hört det, vete Gud, om de *kunnat* annat än gripas af afundsjuka.»

Gunilda hade verkligen rodnat och hennes bröst arbetade under en sinnesrörelse, som ville qväfva henne, men lika hastigt bleknade hon igen, och ett uttryck af tydlig smärta öfverskuggade hennes vackra drag. Det skulle varit henne omöjligt att yttra ett enda ord i detta ögonblick, och fröken Augusta befriade henne äfven derifrån genom att fatta hennes hand och säga, utan att observera färgskiftningen på hennes ansigte:

»Du, kära barn, är verkligen afundsvärd, som röner så mycken godhet och hyllning; det är fler än en, som delar grefve D— — —s smak angående dig — — — gissar du hvem, kanske?»

»Nej, söta mor» — sade Gunilda lugnt efter ett kraftigt beslut att bekämpa sin rörelse.

»Nå, då får jag berätta en nyhet. Häradshöfding Holt har varit hos oss och formligen begärt din hand. Hvad säger du derom?»

Gunilda höjde blicken, men det fans ej en skymt af glädje, endast oro i den, och med nästan ängestfull ton frågade hon:

»Kommer han hit?» Hon väntade andlöst på ett svar och syntes i hast hafva blifvit orörlig som en marmorstaty.

Fröknarnes uppmärksamhet var dock uteslutande rigtad på deras gamla vän, de visste eller antogo åtminstone, att hon delade deras innerliga belåtenhet i detta fall, och deri misstogo de sig ej heller. Hon nickade gladt och uppmuntrande emot dem.

Slutligen besvarade fröken Bernhardina Gunildas ord:

»Nej» — sade hon — »han kommer inte hit, utan vi lofvade hemta dig snart och lemna honom underrättelse . . .»

Gunilda lät höra endast ett djupt andetag af lättnad och det var hög tid, att hon hemtade sig, ty nu föllo tre par vänligt forskande ögon på henne.

Friherrinnan talade först:

»Hvad säger min lilla ros om det? Han är ju en älskvärd ung man, efter hvad jag hört, och således flyger väl snart en vit dufva ur boet för att följa honom — gissar jag.»

Gunilda försökte le, men det blef endast en svag ljusglimt från hennes ännu bleka läppar.

»Du ser ej mycket inspirerad ut genom denna underrättelse — har du något emot honom?» fortsatte friherrinnan skämtsamt.

»Åh», sade fröken Augusta tillitsfullt, »hvad skulle hon hafva emot en så utmärkt man. Han är verkligen just af dem, som ingifva det största förtroende och dessutom ganska angenäm, har en ljus framtid för sig och de mest aktade föräldrar; vi kunna endast gratulera Gunilda till att hafva vunnit hans hjerta.»

«Gunilda teg fortfarande och friherrinnan fortsatte samtalet med några frågor angående mindre viktiga detaljer, hvarigenom hon lemnades i ro, och efter en stund gick hon ut i trädgården.

Efter ytterligare en dags förlopp reste fröknarne hem och med dem Gunilda; hon hade under tiden icke blifvit underkastad några vidare frågor, fastän man stundom skämtsamt brydde henne, tydligen tagande för en gifven sak, att hon skulle blifva Holts maka.

Under hemresan var Gunilda ovanligt tyst. Hon satt rädd, att det svåra ämnet skulle komma på tal, men frök-

narne ville troligen ej så, af fruktan att kusk eller lakej kunde uppsnappa något, som de icke borde höra. De talade derföre om allt annat och voro särdeles glada i tanken på den lycka, Gunilda utan allt tvifvel skulle göra genom det i fråga varande giftermålet.

Hemkomna möttes de genast af Stål, som oroligt forskande såg på Gunilda och dervid tänkte:

»Stackars barn! Nu ser jag hur det står — — hoppets sol är slocknad.»

Han visste ännu intet om Holts frieri, annars skulle han förstätt, att detta ensamt för sig var en tillräcklig anledning till hennes nedslagna och oroliga utseende.

Det hade varit helt sent om aftonen, då de kommo hem från friherrinnan . . . hjelm, hvarför hvar och en efter en lätt supé, som intogs under tystnad, emedan fröknarne voro trötta, begifvit sig till hvila, men tidigt påföljande morgon vaknade Gunilda och skyndade ut. Hon anade, att en het dag förestod henne, och ville i morgonen svalka sig bland blommorna, foglarne och träden, ännu en stund vara fri och lefva i sina drömmar. Bäst som hon gick derute i bokarnes skugga, just der vi första gången funno henne, omhvärfd af vårens vindar, just der hon sedermera lefde i sin skära ungdomskärleks solsken några få stunder utan aning om lifvets strider, ropade åter någon hennes namn.

Det var en af sjuksköterskorna, som sökte henne och bad, att hon ville komma till en dalkulla, som legat sjuk der ett par dagar och oupphörligt med otålighet efterfrågat Gunilda; hon var inlogerad hos en statorpare i närheten af skogen, och då de derifrån fått se, att Gunilda gick emellan träden, hade sköterskan skyndat ut.

»Det är hon!» tänkte Gunilda och följde ögonblickligen med till den sjuka. Hvad skulle hon nu få höra, kom nu vissheten om hennes födsel, eller skulle denna punkt

af hennes tillvaro ännu längre ligga dunkel som en olöslig gåta för hennes själ?

Då Gunilda kommit fram till den sjuka, igenkände hon genast samma kulla, som lemnat henne helsningarne från hennes mor.

»Det var väl, att du kom», sade hon, »jag blef sjuk nära här intill och orkade ej gå längre, annars hade jag uppsökt dig.» Hon gjorde här ett uppehåll och Gunilda stod tyst vid sängen; hon förmådde ingenting säga. De strider, som tyst utkämpades inom den unga flickans hjerta och nu nyligen på flerehanda sätt förnyades inom en kort tidrymd, hade gjort henne försagd, och det var hardt när, att hon modlöst öfverlemnade sig åt slumpen, ständigt undrande hvad som nästa gång skulle komma; derföre väntade hon nu tigande på en fortsättning, och hon ansåg kullan nästan som ett orakel.

»Du har ju en friare nu», sade kullan på sitt enkla språk och såg forskande i Gunildas ansigte.

Gunilda förmådde ej hyckla inför denna blick, det var ju hennes moders ombud här på jorden, som frågade.

»Ja», sade hon derför sakta och teg derpå åter.

Kullan pekade på sin låda, lemnade en liten nyckel, som hängde i en snodd kring hennes hals, och sade: »öppna den, der är något från din mor, som *nu* skall lemnas fram. Det var väl jag kom, innan det var för sent.»

Gunilda gjorde som hon blifvit ombedd, och kullan tecknade åter, att hon skulle gifva henne ett litet skrin, som låg bland andra saker. Ur detta upptog hon ett sammanviket och försegladt pappersblad, som var gulnadt af ålder; hon höll upp det emot Gunilda, men lemnade det icke ifrån sig, förrän hon högtidligt sagt:

»Läs hvad som står här utanpå och lofva sedan att aldrig bryta eller läsa innehållet, så framt du icke förut lärt känna din far.»

Gunilda tog nu brevet med darrande hand och läste följande med nästan oläsbar stil skrifna rader: »Till min dotter Gunilda från din döende moder: Om någon begär din hand, så skall du lemna honom detta och bedja honom

läsa, hvad som står här inuti samt begrunda det noga, innan han binder er vid hvarandra. Vill han lika fullt blifva din man, då må du taga honom och tro, att han älskar dig.»

Då Gunilda läst detta, strålade hon af en obeskriflig ljuf glädje. Kanske skall detta blifva min befrielse, tänkte hon, och hvarom ej, skall jag lättare böja mig under korset, sedan denna röst tilltalat mig — i fall så måste ske.

Kullan återtog papperet och tillade:

»Din mors tunga talar genom mig till dig. Vill du lofva att lyda?»

»Ja, ja!» Gunildas blick hvilade redlig och öppen på kullan.

»Tag det då, men en sak till. Din mor beder dig aldrig söka utforska, hvem hennes — — — — din far var. Lofvar du äfven det?»

»Ja, jag skall ej det mera.»

»Har du gjort det?»

»Ja, något.»

»Lemna det, försök ej mera, och har du en gissning, så dölj detta noga. Endast *han* sjelf bör upplysa dig derom, och kanhända sker det en gång, men till dess lemna alla tankar på det. Och nu, farväl! Jag har ej mera att säga dig.»

Kullan, som rest sig upp från bädden, då hon började yttra detta sista, sjönk nu trött tillbaka och vinkade Gunilda att gå, och hon visste af erfarenhet, att det ej hjälpte att vara enträgen, hvarföre hon lemnade henne, sjelf ett rof för tusende obestämda tankar.

Hvad kunde detta papper innehålla? Hvad väntade henne? Just i dag blef det bestämdt fråga om Holts frieri, och huru det skulle besvaras. Hvarför var det så brådt om dermed, att jag måste hemtas innan halfva tiden af den bestämda bortovaron var passerad?

Nu tycktes det henne hafva varit lugnare och lyckligare att för alltid fått stanna der hon var. Männe ändå mina beskyddarinnor önska, att jag gifter mig -- nu —

tänkte hon — de skola sakna mig, det vet jag, och jag måste sakna dem och mycket, mycket annat äfven.

Kanske tro de det vore en uppoffring för mig att gifva Holt en korg — jag måste öfvertyga dem om misstaget — — — och de få väl lof att tro mig, fastän han tyckes vara deras gunstling. O, att allt detta vore väl öfver! Aldrig har jorden suckat tyngre under hotande åskmoln, än jag känner mig tryckt af denna ovisshet — — —. Hon fullföljde icke ens i tankarne meningen till slut, liksom fruktande, att träden kunde höra och förråda, hvad hon ej för något pris ville låta någon höra, eller kanske tanken förvandlades blott i en känsla, då den kommit till denna punkt.

Först sent kom hon till frukostbordet. Frökne, som ej visste, att hon varit ute, frågade, om hon ej mädde väl efter resan. Gunildas bleka hy rättfärdigade denna fråga fullkomligt; de smekte henne och sågo så innerligt förnöjda ut, då hon sade sig vara frisk, men aldrig hade hon så likgiltigt som nu emottagit deras vänlighet. Det kom sig af en besynnerlig instinkt till känsla af att de önskade hennes giftermål med Holt, och af att hon för tillfället ej kunde fatta, att denna önskan hade endast hennes lycka till mål. Lika litet kunde hon finna, att det just var någon lycka för henne i fråga. Holt misshagade henne ej, åtminstone hade han ej gjort det förut, men hon hyste ingen varmare sympati för honom, och önskade af hela sitt hjerta, att han aldrig funnits till på hennes väg.

Då frukosten var slut, tog fröken Augusta Gunildas hand i sin och förde henne in i deras hvardagsrum; hon såg mer än vanligt rak och högtidlig ut då hon sade:

»Kom, kära barn, så skola vi öfverlägga.» Gunilda såg upp på henne under tystnad, hon var van vid lydnad, och denna vana hade aldrig förr varit henne motbjudande eller svår.

»Som du vet», fortsatte hon, »friar härads höfding Holt till dig; du har ju ingenting emot honom?»

»Nej», svarade Gunilda stilla, »men . . .»

»Hvad menar du?» — Båda fröknarne fästade sina förvånade blickar på henne. De blefvo nästan förfärade för detta oväntade *men*. Kunde det antyda, verkligen innebära något så barnsligt oförnuftigt, som att Gunilda ej fullt insåg värdet af hvad som erbjöds henne, och denna deras gemensamma mening afspeglades så tydligt i deras miner, att den unga flickan å sin sida förfärades och förstummades, så att den sista frågan måste upprepas af fröken Bernhardina, innan den besvarades.

»Han är mig på det hela likgiltig» — fullföljde Gunilda nu.

»Hur kan du säga så?» sade fröken Augusta och såg på fosterdottern med en förebrående blick. »Har han ej visat dig all möjlig artighet och tydligt röjt, hur mycket han tycker om dig? Du har ingenting emot honom, säger du sjelf; skulle du då hafva skäl att se honom med likgiltighet? Af hvad orsak? Det måste du nödvändigt förklara oss.»

Gunilda rodnade och pinades af förlägenhet; i detta ögonblick föreföll det henne alldeles omöjligt att i detta enda fall vara upprigtig. Hon sade därför helt enkelt:

»Jag kan ej säga hvarföre», och detta uppfattades såsom följd af någon barnslig nyck, icke i dess verkliga mening af hennes beskyddarinnor, hvarför fröken Augusta ansåg sig böra tilltala henne på följande sätt:

»Min älskade lilla flicka! Nu skola vi vara riktigt förståndiga och se saken från alla sidor. Jag kan nog tro, att du ej är synnerligt böjd för ett giftermål eller att lemna oss just nu; också är det ju inte sagdt, att det måste ske genast eller ens snart, om du ej vill; du vet nog, hur kärt det är för oss att hafva dig här, och vår saknad vill jag ej ens tänka på, den blir stor och oersättlig, när du lemnar detta hem»

»Ack, så låt mig då stanna qvar här», afbröt Gunilda med bönfallande ton och blick, och fröken Bernhardina drog henne till sig, kysste henne på pannan och hennes ögon stodo fulla af tårar, men hennes syster fortfor med synbar sjelfbeherskning:

»Vi få ej tänka endast på oss sjelfva här i lifvet, mitt kära baru, och du får ej heller glömma framtiden för det närvarande; troligen skall aldrig ett sådant tillfälle yppa sig för dig att så fördelaktigt som nu betrygga ett angenämt och godt lif.»

»Derigenom att du nu blir Holts fästmö, befrias du från all den skyddlösa ensamhet, som annars väntar dig, då *vi* lemnat dig för alltid; du får en hederlig och ansedd man, och får derigenom bibehålla den plats du nu fått i samhället; du kommer i lyckliga ekonomiska vilkor, hvarigenom du blir satt i tillfälle hafva ett angenämt hem, samt dessutom följa ditt goda hjertats böjelse att bistå dina behöfvande medmenniskor. — Allt detta bjuder han åt dig, och dessutom sin kärlek, den vi redan länge sett, att du eger; jag vill derföre *icke öfvertala* — Gud bevare mig derifrån! — men såsom en moderlig vän råda dig att ej förkasta hans anbud.»

Gunilda satt blek och tyst, hvarför fröken Bernhardina ansåg sig böra tillägga något.

»Ja, mitt barn! — Ehuru jag eller min syster aldrig ångrat, att vi blifvit ogifta, utan tvärtom varit lyckliga, så är dock förhållandet med dig helt olika; och vi hafva mången gång oroat oss, huru du skulle kunna uppbära din ställning, sedan vi och din tredje väninna, friherrinnan . . . hjem, lemnat dig; och jag måste tillstå, att vi ej kunnat finna någon rätt hållpunkt dervid. För din bergning är det oss lätt att draga försorg; du skall i alla fall vara som vår dotter i detta afseende; men det gifves många andra förhållanden, hvilka vi genom vår erfarenhet kunna säga dig icke äro möjliga att rangera till den fördelaktiga ställning, vi önska för vår älskade Gunilda, och dessutom, hvarföre skulle du ej värdera och hålla af denna manliga vän, du med ditt varma hjerta, då *han* skänkt dig en så stor tillgifvenhet och ett så fullt förtroende, att han vill dela sin framtid med dig?»

Gunilda satt som på glödande kol; hon kunde ej med skäl motsäga ett enda af de sagda argumenten, icke tillvita friaren något fel, som gjorde dem mindre giltiga, icke

betvifla fröknarnes oegennyttiga afsigter; dessutom var hon trött i sin själs djup, hon fann sig vek, utsatt som ett rö för vinden, och den enda rediga tanke, som dock blott gjorde henne ännu mera modlös, var denna: Vore jag icke föräldralös, vore det ej just som det är då skulle mitt hjerta segra.

Dertill kom minnet af det slutna brefvet från hennes moder lik en hoppets stjärna och dikterade hennes svar sålunda:

»Då härads höfding Holt kommer hit nästa gång, vill jag sjelf tala med honom.»

»Rätt så, min flicka!» — sade fröken Augusta belåten. »Detta vill jag ordagrannt säga, då jag just i dag skrifver till honom.»

»Gud välsigne dig, vår lilla flicka!» — sade hon derpå och drog Gunilda till sitt bröst. »Jag antager att vår vän Holt lyckas öfvervinna din likgiltighet, som ej kan hafva särdeles djupa rötter, då den är alldeles omotiverad.»

Huru misstaga de sig icke! — tänkte Gunilda, då hon gick till sitt eget rum och nästan utmattad af dolda sinnesrörelser nedsjönk på en stol, lutande pannan i händerna, och föll i djup begründning; efter att en stund hafva suttit så steg hon upp, framtog allt, det hennes mor skickat henne, betraktade hvarje sak för sig, förde dem till sina läppar, och snart flödade tårar ner för hennes kinder.

Men af denna gråt fann hon sig lättad, och då hon åter nedlade sina kära skatter, hviskade hon: Tack moder, för detta sista — — — — det blir dock min mors, min *verkliga* mors röst, som skall afgöra mitt öde, och huru det än må utfalla, vill jag tro, att det är rätt och bäst; då skall jag lära mig att fylla de pligter, *du* vill ålägga ditt barn.

Det var på aftonen af ofvannämnde dag. Brefvet till Holt var afgånget; hon hade sjelf sett det nedläggas i postväskan, och dock varit temligen lugn — liksom naturen

hvilat, då vindarne stannat af; hennes tid hade också varit mycket upptagen: hon skulle ju se till de sjuka, sina blommor och foglar, sysselsätta sig något med den gamla tillgifna vännen, fru Bratt och äfven de andra tjenarne fordrade sitt uppmärksammande. Alla ville något rå om henne, då hon varit så länge borta, och ingen ville hon försumma; men nu kom qvällens rast och med den all storms efterdyningar Hon blef orolig, ett ängslande qval utan namn smög sig öfver henne Hvart skall jag gå? — frågade hon sig. — Ingen förstår mig. Då föll hennes tanke på Stål, som hon knappast träffat, ty äfven han hade haft sysselsättning hela dagen utom hennes områden.

Utän att just göra klart för sig hvarföre, gick Gunilda att söka denne redlige vän. Hennes hjerta kände sig liksom draget mest till honom nu, och kanske erfor hon i denna stund, hvad förr aldrig fallit henne in, att han mången gång med beräkning att förströ och lindra hennes smärta, åtagit sig henne, då ingen sett, att något sådant behöfts. Hon fann honom i hans arbetsrum, och med en enda blick på hennes ansigte tycktes han fatta, hvad det var, som nu borde afledas eller nertystas i hennes inre.

Hän satte skyndsamt sista sigillet på ett rekommenderadt bref och sade derunder, utan att vidare se upp:

»Precis nu ärnade jag taga en promenad utåt ängarne; får jag sällskap kanske?» Stål visste så väl, när en frisk och munter tonart behöfde anslås, och han försummade detta ej heller nu.

Redan den gjorde Gunilda godt; ett litet, litet leende belönade hans afsigt, och hon svarade:

»Jag ämnade just föreslå något sådant, ty då jag ej hela dagen sett till vår doktor, gissar jag, att dagsverket har varit strängt, och äfven jag behöfver komma ut;» men efter denna goda början gick det sedan trögt. Huru Stål än bemödade sig att genom tal i flera ämnen få Gunildas tankar med sig, blef det blott ja och nej å hennes sida. Då detta fortfarit en half timmes tid, förstod han, att här behöfdes andra medel. Långe betänkte han sig

icke. Nu var stunden kommen, då intet i världen mer än ett fullt förtroende, gifvet och mottaget af fullkomlig vänskap, förmådde verka välgörande; han beslöt framkalla detta medel.

»Låtom oss hvila på den der bänken» — sade han och visade med handen åt en torfbänk, på hvilken han tillsammans med Gunilda och grefve D—— på den tiden, denne besökte dem, några gånger intagit ett rum, och hon följde honom under tystnad; de satte sig, och Stål vände sig omedelbart emot henne, sägande med en röst, som, oaktadt allt hans deltagande, likväl röjde en viss bestämdhet.

»Jag har gungat den lilla flickan på mitt knä, och höll af henne redan då; sedan har jag följt henne med en brors eller — hvarför ej? — en fars intresse steg för steg under uppväxten och ungdomen; jag har trott mig förstå henne äfven i hvad hon icke tyckt om att meddela sig; jag har så att säga lefvat med henne i hennes sjäslif, och nu tvekar hon likväl att tala om för mig sitt hjertas bekymmer — hvarföre det?»

Gunildas blickar hade vexelvis hvilat på den talandes ögon och läppar, det fans ej ringaste förebräelse, endast deltagande i hans sätt att yttra sig; hon förstod, att det var för hennes egen, *endast* för hennes egen skuld, han talade så. — Också blixtrade det till i hennes ögon, det var ett raskt beslut, som uttalades i dem på detta sätt, och hon svarade utan betänkande:

»Det är slut med min tvekan nu. Förlåt, om jag hittills varit förbehållsam och otacksam, men stundom visste jag dock, att ord ej behöfdes.»

»Nu behöfvas de», sade Stål allvarligt. —

»Har ingenting, som för mig är af vigt blifvit meddeladt?»

»Nej.»

»Häradshöfding Holt begär min hand — — —»

»Det har jag länge väntat, men hvarför vållar detta så stor oro? Han är ju en hyggelig ung man, och jag har

pröfvat honom, utan att finna något afskräckande i hans karakter.»

»Tror doktor Stål, att jag blir lycklig, att jag är en hustru för honom?»

»Jag tror, att Gunilda Helmers blir en älsklig och god hustru, åt hvem hon tager till make. Lycklig deremot kan man vara på flera sätt; det beror på hur man uppfattar sin ställning, och hvad slags lycka man *kan* känna. Holt har mycket att bjuda på, som mamsell Gunilda utan tvifvel vet och inser.»

»Men» — Gunilda tvekade och rodnade; en uppmuntrande blick från Stål gaf henne dock snart mod och hon svarade:

»Men *min* lycka är ej hos honom.»

Stål förmådde ej qväfva en suck, han ville likväl ej yppa, att Gunildas mening i detta fall var hans egen, hvarför han sade:

»Hvad felas då?»

»Ack!» — Gunildas ögon stodo fulla af tårar. »Fråga ej så. Ni, min vän, vet det allt sammans.»

»Nå, efter som jag vet »allt sammans» så säg mig endast: Har det varit någon förklaring emellan grefve Axel och er?»

Gunilda nedslog ögonen och sade lågt: »Ja, det har så»; men hon började darra så häftigt, att Stål ej vågade säga något; öfverraskad var han äfven: hvad kunde den förklaringen innehållit, då blotta minnet deraf upprörde i så hög grad?

Det dröjde likväl ej många minuter, innan Gunilda hemtade sig och yttrade: »Jag vill omtala allt, ingen får misstänka honom för något oädelt.»

»Just då jag var som lyckligast — så lycklig, som blott min fullständiga obekantskap med världen tillät mig att vara, sammanträffade vi på en bal. Aldrig hade jag känt en så hjertlig fröjd, som då jag inträdde i balsalen denna afton. Jag var ju nästan säker att der få träffa honom; men knappast föll mitt öga på hans anlete och mötte hans blick, förrän en rysning kom öfver mig all-

deles som nu nyss. Han var ej densamme. Blek stod han på afstånd från mig, hans ögon blixtrade på ett oförklarligt sätt, och kring munnen låg ett leende så fullt af sorg, att jag intogs af förskräckelse, hvilket han måste hafva bemärkt; ty han ilade nästan mera fort, än konvansen kunde tillåta, fram till min plats och helsade med en ovanligt djup bugning; derpå gick han bort utan att säga något, och bjöd först senare upp mig till dans. Äfven hans dans var olika mot förr, nära nog vild, och han sade knappast mer derunder, än en kall höflighet fordrade. Så dansade vi som vanligt flere danser med hvarandra. Jag var till mods som då man anar, att något för oss obekant förskräckligt nalkas, och ej vet ett medel till att undkomma.

Slutligen bröt det ut. Han bad mig gå ett slag ut i den af lampor upplysta trädgården och bjöd sin arm samt förde mig till en afsides plats; der stannade han, och aldrig glömmet jag denna röst, den darrade så, att jag knappast förstod orden, då han sade:

»Vi båda gå en svår kamp till mötes; vi älska hvarandra, jag vet det, men begrundade det ej innan det var för sent att afvända den bittra smärtan af en obeveklig skilsmessa. Förlåt mig, det var *min* pligt att icke öfverlemna någon af oss häråt, men jag svär vid Gud, att intet lättsinne, intet afsigtligt ondt legat härunder; endast oförfarenheten af hur lätt och hur djupt en känsla kan gripa har vållat detta. Förlåt mig och glöm mig! Jag står redo att förakta den feighet i min karakter, som ställer mig under fördomarnes makt, och likväl *vill* jag ej afsäga mig dem; men döm ej hårdt, fastän ni nu icke skall kunna fatta motiven — kanske gör ni det längre fram — — — farväl!»

Gunilda tystnade; hon syntes lugn, men var blek som ett lik.

Då Stål väntat en stund sade han:

»Har ni träffats sedan hans återkomst?»

»Ja, en gång och jag såg, att han blifvit *botad, fullkomligt botad*. Han är lika uppmärksam; blott en gång

såg han forskande på mig, och jag tyckte, att hans blick mörknade dervid; derefter var han mot mig som mot alla andra.»

»Sörj icke öfver denna dröm, den var ej annat än en vansklig blomma, som måste vissna lika hastigt, som den slog ut. Sådana trifvas ej på jorden, alla vi måste lära oss lefva dem förutan. Grefve D— — gjorde rätt, som förde ett så upprigtigt språk, innan han reste bort; det visade all den aktning och sympati, han hyste till mamsell Gunilda, och minnet häraf är en skön eternell i ett ungdomsalbum. Tro mig, den är mera värd än en ros med törnen»

»Ja, jag vet, att törnena blifvit dödande, ifall men det är nu förbi, och om blott jag fick behålla min frihet i utbyte, då vore det bättre.»

»Hvad hindrar detta?»

»Klokheten och kanske ännu ett, men derom få vi tala en annan gång. Detta samtalet har styrkt mig och det behöfdes. Tack!»

Derefter gingo de tillbaka hem. Stål i djupa funderingar öfver Gunildas gåtlika svar; hon frågande sig om, och om igen: Hvad har min mor förkunnat på detta pappersblad, som kan afgöra mitt öde?

Holt lät ej vänta på sig. Han kom och syntes redan vara säker om sin lycka; det såg man på hans anlete, som sken af belåtenhet och tillförsigt; men då hans blick föll på Gunilda förändrades detta uttryck till ett frågande, och han vände sig ovilkorligt åt fröknarne K— — —, liksom för att begära förklaring på det nästan dystra allvaret i hennes ansigte.

Sedan vanliga helsningar och några alldagliga frågor och svar blifvit vaxlade, gick Gunilda in i ett bredvid för-maket beläget kabinett, der hon sysselsatte sig med några krukväxter, och snart följde henne Holt.

Han sade endast dessa ord och stannade bredvid henne, der hon stod vid blomsterställningen.

»Jag har fått löfte om ett samtal — är det ej så? Mamsell Gunilda känner ju mina önskningsar?»

»Ja», sade hon, under det att ett stilla vemod låg utbredt öfver hela hennes väsende, »ja, jag vet, och se här!» Hon lemnade honom sin mors bref — »här finnes mitt svar, var god läs det!»

Holt emottog det gulnade pappersbladet, öppnade och läste dess innehåll; han var så ytterligt förvånad derunder, att hvarje annat ansigtsuttryck försvann, och Gunilda tyckte att han bleknade något; men då det var läst, gömde han brefvet i sin västficka, fattade Gunildas hand och tryckte den ömt, sågande med en öppen och förtjust blick:

»Din moders välsignelse hvilar öfver vår förening. — Älskade Gunilda du blir ju min?»

Gunildas blekhet blef ännu djupare, men det låg likväl innerlighet och förtroende i den blick, hon gaf sin fästman, då hon räckte honom sin hand och svarade i obekrifligt vek och mild ton:

»Kom! Låtom oss nu gå in till mina beskyddarinnor.»

Holt var lycklig, nästan mera lycklig än man kunde tro honom om att blifva. Han tydde all Gunildas sinnesrörelse som följd af fruktan och tvifvel på huru han skulle emottaga den skriftliga underrättelse, hennes mor lemnat, och han misstänkte icke en minut, att Gunilda skulle föredragit någon annan, ännu mindre blott och bart sin frihet, om icke främmande röster inverkat på hennes känslor och talat till hans fördel. Gunildas älskliga väsende, goda hjerta och pligttrohet drogo äfven sedermera försorg om, att hennes make ständigt förblef i denna lyckliga villfarelse.

Efter nära ett års förlopp firades de förlofvades bröllop med all den ståt och prakt, som då var bruklig.

Bruden, iklädd tjockt siden af dunkel ljusblå färg och konstrikt broderadt med guldpaljetter och silke, var obeskrifligt vacker; hennes hållning, allvarligt mild, visade en tydligt framträdande ton af värdighet, den afunden uttydde såsom högmod öfver den stora lycka, man ansåg henne hafva eröfrat, men som hade sin grund endast i den djupt religiösa begrundning, med hvilken hon ingick det vigtiga äktenskapliga förbundet.

Bland de få inbjudna bröllopgästerna, som uteblefvo, var greve D — — en. Han var hindrad, sades det, af en tjänsteresa.

Just som porten till borggården stängdes efter det sista bortrullande ekipaget och bruden lemnat de kvarvarande, stannade en resvagn utanför; en äldre herre af förnämt yttre steg ur och befalde portvakten släppa sig in, hvilket blott i första ögonblicket drogs i betänkande.

Några minuter senare fördes samme man, hvars gråa hår och stolta hållning bjödo aktning, och hvars bröst var dekoreradt med flera ordensband, af fröken Augusta till brudgemakets dörr, der han stannade, medan hon gick in att förbereda bruden på ett oväntadt besök.

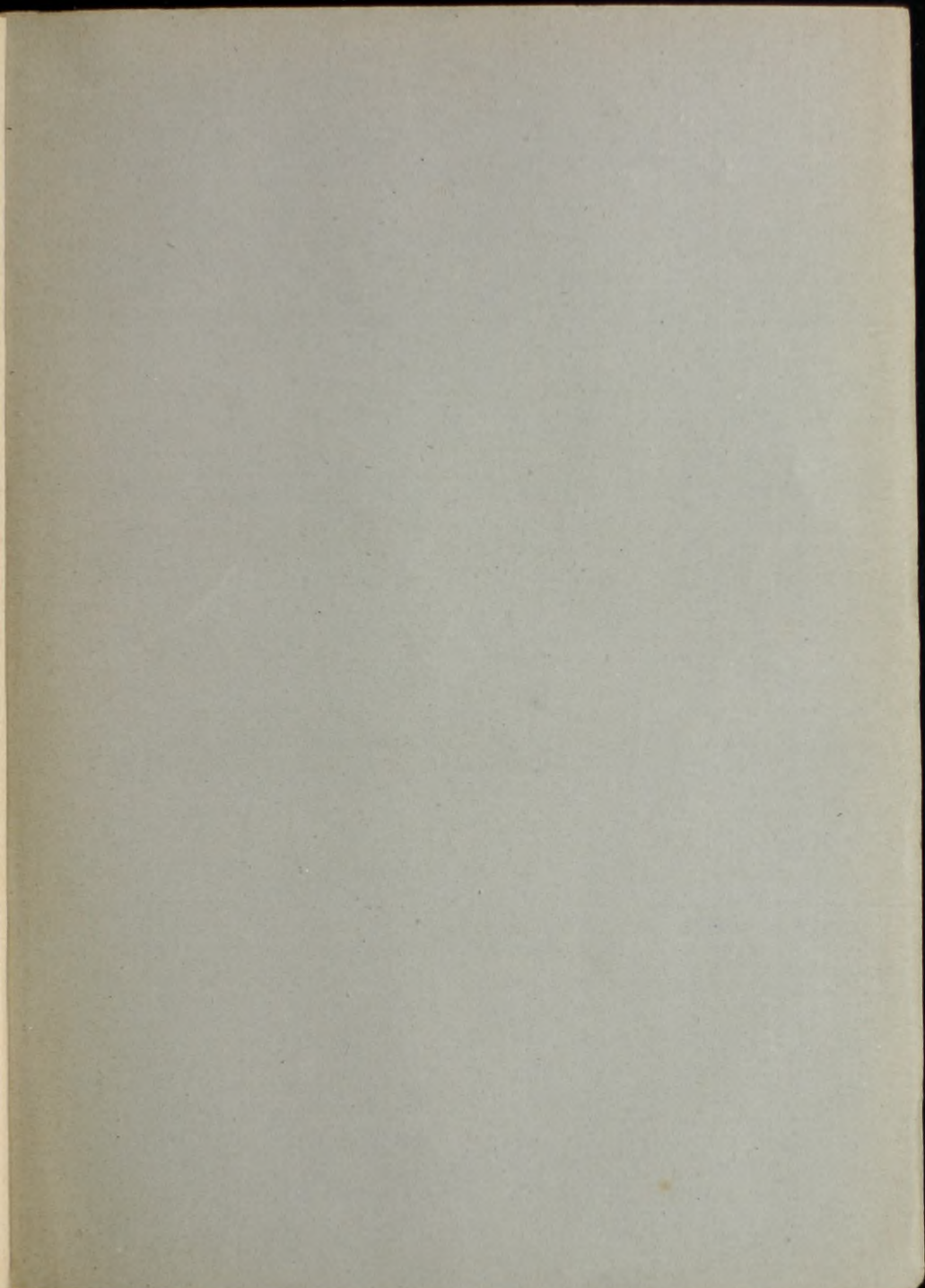
Gunilda var nyss inkommen, hon stod ännu i sin brudskrud och blickade ut genom fönstret, då hennes fästern inträdde; föga anade hon, hvad som väntade henne, men då hon hört det uttaladt, utbrast hon med jublande stämma:

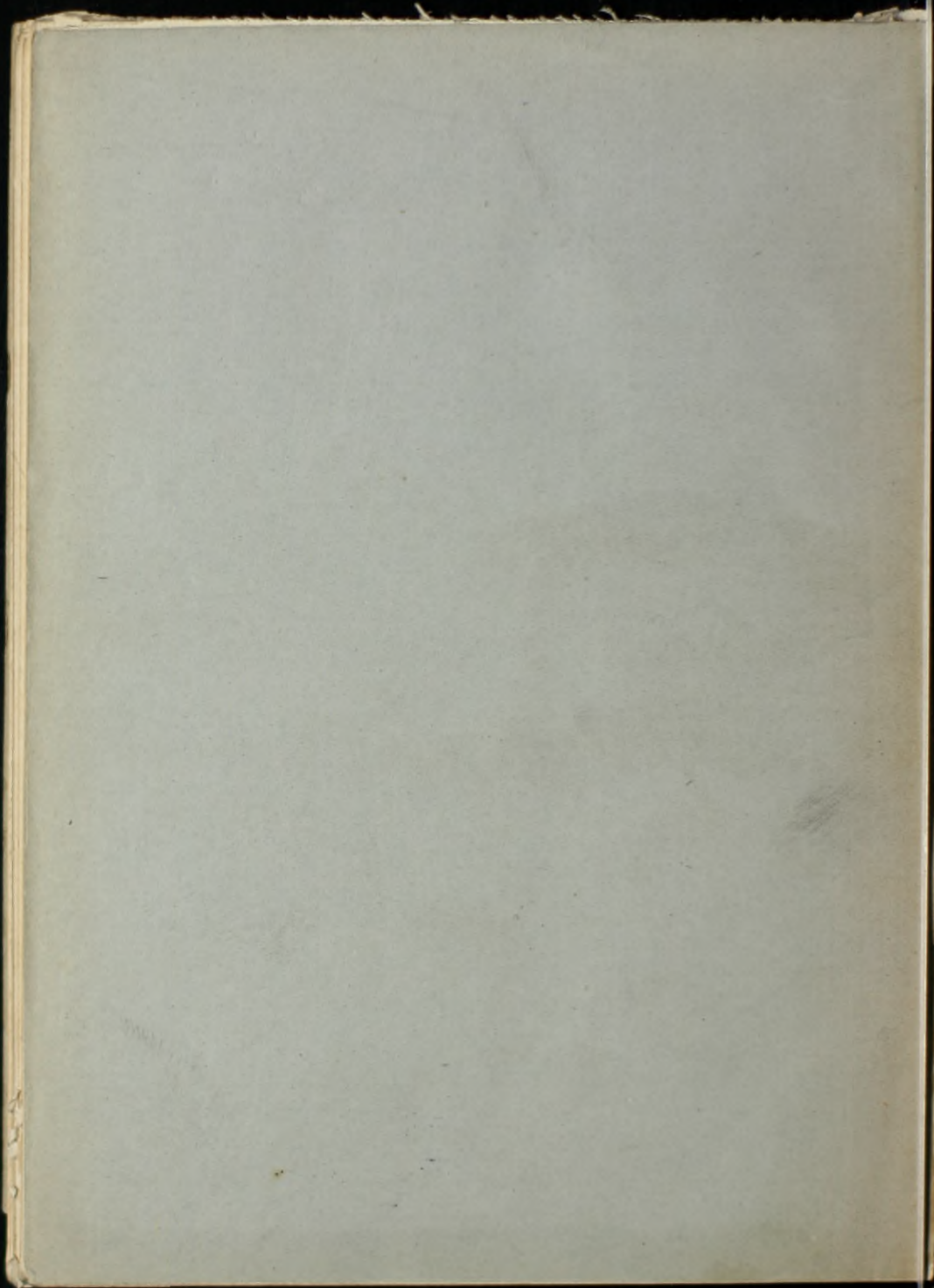
»O, min Gud! hvad du är god!»

Det blef ett långt samtal mellan henne och den främmande mannen, och då han gick derifrån, kunde man se, att tårar fallit öfver hans lätt fårade kinder; men han syntes nu lugn och nöjd och gick att uppsöka brudgummen. — — —

Sin ungdoms första och enda kärlek hade Gunilda sagt farväl, men sin barndoms och ungdoms längtansfulla fråga fick hon besvarad: hon visste nu hvilka voro hennes föräldrar.

(Slut.)

12

11

10

9

8

7

6

5